ՈՒՐՈՒՐԱՍ SARDARABAD

BUENOS AIRES AÑO XIII Nº 647 miércoles 23 de marzo de 1988

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

(477)

Las nacionalidades Soviéticas

N. de R. Este artículo, extractado del diario El Día, de Montevideo, y debido a la pluma de Gwynne Dyer, encara de manera muy clara y objetiva la situación de las nacionalidades en la URSS.

"Debemos encarar muy seriamente la política de las nacionalidades. Este es un asunto fundamental y vital de nuestra sociedad", dijo el 18 de febrero el Secretario General Soviético, Mijail Gorbachov, al llamar a una sesión plenaria especial del Comité Central del Partido Comunista para discutir la creciente ola de nacionalismo en la Unión Soviética. Ciertamente no será prematuro.

Las grandes manifestaciones en la capital armenia de Yerevan de fines de febrero, fueron simplemente las últimas y mayores manifestaciones de inquietud nacionalista que azotaron a la Unión Soviética desde que Gorbachov tomara el poder. Hace un año hubo sangrientas manifestaciones de los turcos de Asia Central en Alma-Ata, capital de Kazahstan. Luego, en el mes de junio pasado, hubo manifestaciones en Riga, conmemorando las deportaciones masivas de los nacionalistas letones en 1941.

En julio, los activistas tártaros llevaron a cabo prolongadas manifestaciones en la Plaza Roja exigiendo el regreso de su pueblo a su patria de Crimea (de la cual fueron deportados en 1942). Luego, el 23 de agosto, siguieron manifestaciones masivas en las capitales de las tres repúblicas bálticas, Letonia, Lituana y Estonia, conmemorando (y condenando) el aniversario del pacto nazi-soviético de 1939, según el cual Hitler le aseguraba a Stalin el control de las entonces independientes repúblicas bálticas.

Y ahora viene la conmoción en Armenia. Estas son noticias aún peores para Gorbachov, ya éste es un primer ejemplo de conflicto entre dos de las repúblicas constitutivas de la Unión Soviética.

Los armenios exigen el traspaso de Nogorny Gharabagh, que es parte de la vecina República de Azerbaijan, en dondo el 80% de la población es armenia. Pero el consentir a esta demanda significaría abrir la puerta a muchas otras demandas de cambios de límites entre las Repúblicas - y ya hay dos personas muertas en las contramanifestaciones de Azerbaijan.

Para empeorar aún más las cosas, esta vez el Partido Comunista está metido en el medio. La agitación que comenzó en Nogorny Gharabagh el 11 de febrero (y que rápidamente se esparció por Armenia) fue lanzada y dirigida por miembros comunistas armenios del Soviet local de gobierno.

Moscú está claramente alarmada: 1500 paracaidistas fueron lanzados a Yerevan con equipos completos para manifestaciones el 26 de febrero y rápidamente fue puesto un nuevo jefe regional del partido, Genrikh Pogosian. Pero no está clara la manera en que Gorbachov detendrá la expansión de la fiebre nacionalista: cuando uno levanta la tapa la olla empieza a burbujear.

Hay muchas cosas malas en la Unión Soviética, pero su comportamiento hacia las nacionalidades minoritarias que heredara del Imperio Ruso, es razonablemente bueno. Sin embargo, la gratitud no es una emoción dominante en la mayoría de los pueblos colonizados, y la política de **"glasnost"** de Gorbachov ha permitido que resentimientos durante largo tiempo reprimidos salgan a la superficie.

Los rusos son solamente la mitad de los 283 millones de habitantes de la Unión Soviética. Las otras 91 nacionalidades van desde los 50 millones de ucranianos a numerosos grupos tribales. A todos ellos les ha ido razonablemente bien al preservar sus idiomas y culturas: "La rusificación", una política deliberada de los zares, ha sido en gran medida evitada por el régimen soviético.

Existen 15 repúblicas nacionales para las nacionalidades más numerosas como la rusa, la georgiana y la uzbeca, 20 "distritos autónomos" en donde las culturas más pequeñas, en gran medida aborígenes, dirigen sus asuntos locales en su propio idioma. Esto no es ciertamente perfecto, pero los vascos de España, los kurdos de Turquía o los inuits de Canadá envidiarían su autonomía.

La Unión Soviética está tan llena de resentimientos nacionalistas y de calumnias raciales como cualquier otra parte, tal vez incluso más: los georgianos son "ladinos", los turcos son "sucios" y (tal como John Lehrer lo dijera una vez bajo un contexto muy diferente) "todo el mundo odia a los judíos". Pero la "prisión de los pueblos zaristas" ha sido

(continúa en pág. 3)

Wilson Ferreira Aldunate

Falleció en Montevideo

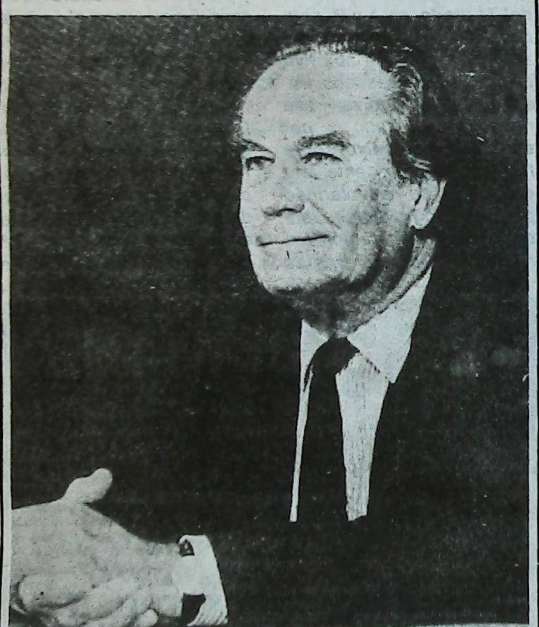

América está de duelo porque ha perdido a uno de sus hijos más queridos. Wilson Ferreira Aldunate fue un patriota, un político emprendedor, un demócrata auténtico. En su homenaje, dijo el Presidente del Uruguay Julio María Sanguinetti:

"Todo esto mide la grandeza de un hombre que, sin ninguna duda, deja a todo el país un inmenso legado. Su propia muerte ha sido un ejemplo de dignidad, y acaso sea lo más difícil que pueda tener un hombre en su vida, que no sólo es saber vivir, sino también saber morir".

"El país entero lo ha visto el último año buscando la paz, buscar la unidad de su partido, buscar la unidad nacional, buscar unidad civil y militar, tratar de estabilizar las instituciones aún discrepando con el gobierno en muchas cosas, acompañar en definitiva nuestra trayectoria y la vida de las instituciones. Eso es, sin ninguna duda, un legado de paz y de grandeza. Wilson vivió como un gladiador y le toca morir como un pacificador ... le deja a todos los ciudadanos: un legado de espíritu de conciliación.

Se iniciaron las clases en el Instituto Educativo Marie Manoogian, de la UGAB

Como estaba previsto, el lunes 14 de marzo, dió comienzo el curso lectivo 1988 en el Instituto Educativo **Marie Manoogian.**

Ante la formación de los alumnos, se izó la bandera argentina y se entonaron las estrofas del Himno Nacional Argentino, tras lo cual la Directora del Colegio Primario "Berdjuhí Emirian", señora Noemí de Furmental, pronunció el discurso de apertura.

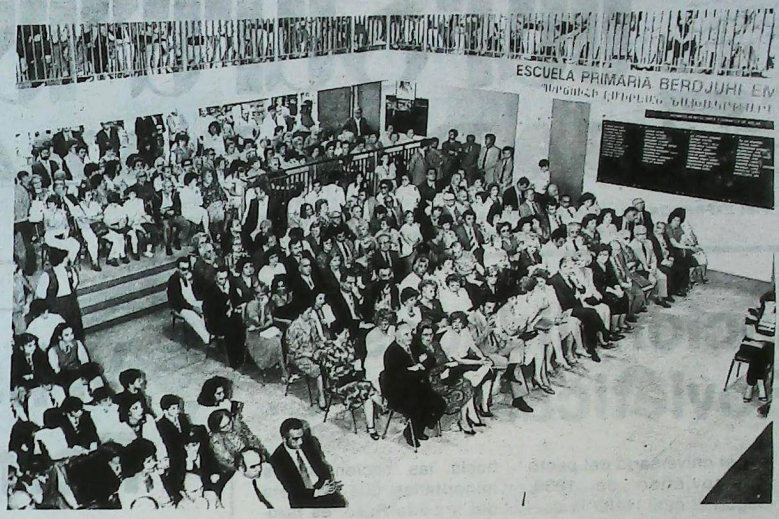

Bienvenidos todos: a los padres, a los docentes, a los alumnos, y a todos los que de una manera u otra se hallan ligados a esta labor de educar. Especialmente quiero darles la bienvenida a los alumnos de 1° grado que hoy inician una nueva etapa en sus vidas, a todos ellos un beso muy grande y mucho éxito en la labor.

Este año los recibe con algunas sorpresas: Una de ellas; el desdoblamiento del 7° grado, en A y B, este desdoblamiento se ha realizado con el único objetivo de que el proceso de enseñanza - aprendizaje sea más personalizado y por ende más intensivo sobre los alumnos que este año culminan su escolaridad primaria. Como consecuencia de esta separación los alumnos de 6° y 7° grados tendrán tres docentes a su cargo; la Sra. Liliana que se encargará del área de matemática, la Sra. Silvia que lo hará en el área de lengua y la Srta. Claudia que tendrá a su cargo el área de Estudios Sociales y los elementales básicos, a ella le damos especial bienvenida, igual que a la Srta. Gabriela docente de tercer grado, por ser nuevas integrantes del plantel docente. Otra de las novedades es que a partir de este año los alumnos de 4° a 7° grados, también gozarán de 2 hs. de Educación Física semanales, como los alumnos de 1° a 3° grados y además los alumnos de 4° a 7° grados tendrán E. Física separada por sexos, la Srta. Gabriela Feyre tendrá a su cargo a las nenas y un nuevo profesor, el Sr. Rodolfo Rodríguez Oviedo tendrá a su cargo a los varones. La última novedad consiste en el cambio de horario: la sección Primaria entrará a las 8,15hs, y la sección Jardín a las 9hs.

Quería decirles además que nos encontramos con una Escuela en óptimas condiciones edilicias, de mobiliario y de material, todo ha sido reparado, pintado o puesto a nuevo, esto ha significado un gran esfuerzo por parte de mucha gente que ha trabajado durante diciembre, enero y febrero. Les pido, separ cuidarlo con mucho amor que todo este trabajo no de el pie para futuros progresos, y no para volver a reconstruir lo destruido.

Solo quiero agradecerles a todos, los que hoy nos acompañan.

*Y me permito hacer una reflexión en voz alta para este muy especial comienzo de clases; sólo con la buena voluntad de todos con el esfuerzo y el trabajo podremos lograr que esta Argentina que tanto queremos se transforme en un país próspero, pero esta transformación llegará cuando "**Todos**" comprendamos cuáles son los valores prioritarios de una sociedad organizada. Sólo un país educado, puede ser un país desarrollado. A todos, muchísimas gracias. Nada más.*

Brillante acto de la rama secundaria

El lunes 21 del corriente, a las 10 de la mañana, dió comienzo en la rama Secundaria del Instituto Educativo Marie Manoogian, en el que estuvieron presentes el R.P. Archimandrita Harutiun Mushian, miembros del Consejo Directivo de la UGAB, Buenos Aires, el miembro del Consejo Central, señor José Youssefian, las benefactores señora Doris Tchinossian, Berdjuhí Emirian y Shushan Ekshian, el Director de la Sección Armenia señor Kevork Marashlian, el Rector del Colegio, Licenciado Adolfo Koutoudjian y la Directora de Primaria señora Noemí Furmental así como docentes y numerosos padres y alumnos.

La ceremonia se inició con la entrada de las banderas de ceremonia, recibidas con aplauso por los presentes, tras lo cual se entonaron los Himnos Nacional Argentino y de la UGAB.

Tras la bendición del nuevo ciclo, habló para referirse al acto el Archimandrita Harutiun Mushian, tras lo cual lo hicieron el Licenciado Koutoudjian y el Secretario General del Consejo Directivo señor Rubén Kechichian, todos ellos para referirse al acto que se cumplía y a la esperanza de un nuevo ciclo de beneficio común.

El acto se constituyó en una lucida ceremonia, desarrollada a satisfacción por todos los presentes.

UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA
PROMOCION 1988
LA TRADICIONAL CENA DE LOS VIERNES
A PARTIR DE LAS 20,30 HS.
* BUFFET FROID ORIENTAL
LOS TIPICOS PLATOS DE LA COCINA ARMENIA
COMIDAS Y POSTRES ARTESANALES
Seleccion de Vinos
ATENCION PERSONALIZADA - MENU A LA CARTA
Recepciones - Cumpleaños - Convenciones - Despedidas
Agasajos empresarios AL MEJOR ESTILO
COMIDAS PARA LLEVAR * VARIADA SELECCION
La preparación está a total cargo de las madres de la promocion con esmero estilo familiar
RESERVAS Y PRESUPUESTOS AL T.E.: 51-1634 - 48-8364 - 567-3468
ARMENIA 1322 BS. AS. 773-2820 - 772-2617

Electrónica DE LA PAZ
Reformas a Binorma
Service Especializado en:
TV Color y Video
Computación
Telefonia
Todas las Marcas - Trabajos con Garantia
LUNES A VIERNES DE 9 A 20,30 Hs. - SABADO DE 9 A 13,30
CIUDAD DE LA PAZ 1782 - TEL. 783-1109/785-6646



Confiterias Steinhauser
ATENCIONES DE FIN DE AÑO - REGALOS EMPRESARIOS
BUENOS AIRES: AV. CABILDO 1924 Tel. 781-0861/6555 • PARANA 1343 Tel. 42-9507/4828
AV. SANTA FE 1289 Tel. 41-5247 • ESMERALDA 1219 Tel. 312-7136
GUIDO 1965 (esq. Junin) Tel. 804-2136 • SUCRE 2439 Tel. 781-6524 (Rotisserie)
MARTINEZ: RAWSON 2133 Tel. 792-5774 SAN ISIDRO: ACASSUSO 469 Tel. 743-1501

HAIG GORGODIAN, titular de la empresa, les desea
FELICES PASCUAS!

La Biblia fue traducida al chino por un armenio

Hacia fines del siglo XVIII, con intervención de la Sociedad East Indian, fundada en la escuela bengalí Fort William, se tomó la determinación de traducir la Biblia a las lenguas orientales, fundándose para ello una sección especial.

Si bien el propósito existía desde tiempo atrás, resultaba difícil encontrar quien fuera competente en el dominio de la lengua china y que, de ser posible, *fuera profesor de algún colegio cercano al Tibet por la garantía que ello daría para* la pureza del idioma.

No se halló la persona indicada hasta que se presentó Iván Lazarian, un armenio nacido en China, quien domina esta lengua en profundidad. Lazarian estaba entonces al servicio de Portugal, frecuentando el palacio y la alta sociedad, al tiempo que también realizaba transacciones comerciales. No obstante renunció a esa actividad para dedicar su tiempo a la traducción de la

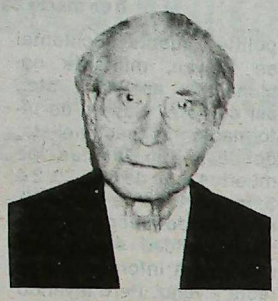

José Balian

Biblia, por lo cual le fue fijado un estipendio mensual elevado (450.) pero acorde con la importante tarea confiada a Lazarian.

Lazarian puso manos a la obra, e inició su tarea tomando como base la traducción de la Biblia en idioma armenio y teniendo la versión inglesa como libro de consulta.

Posteriormente, el Colegio Fort William propone a Lazarian que se instale en la misión bautista existente en Serampur, cerca de Calcuta, asignándole la colaboración de Mr. Joshua Marsham y sus dos hijos, así como un hijo del Dr. Keoy, quienes serían sus alumnos en los cursos que Lazarian dictaría allí, mientras continuaba su tarea de traductor.

En 1807 Lazarian ya había terminado la traducción del Evangelio según San Mateo, una copia de la cual envió al Arzobispo de Canterbury, en Londres, con destino a la Biblioteca Lambet, como primer fruto de la Fundación China de Bengala. Un año después, 1808, ya había concluído la traducción de los Evangelios de Marcos y Lucas, lo que le valió elogiosos conceptos del Gobernador de la India, Lord Minto.

Cabe señalar que, sobre la base de la traducción enviada por Lazarian a Londres, un grupo de misioneros de esa ciudad, bajo la dirección de Mr. Robert Marison, trabajaron en Cantón, con ayuda de chinos, en la traducción de la Biblia en lengua china.

Una nota de ANI (Bucarest) traducido por **José Balian**

Las nacionalidades soviéticas

(viene de pág. 1)

transformada en un estado multinacional más o menos justo y tolerante.

Para ser justos con el monstruo, fue José Stalin, él mismo georgiano y no ruso, quien formulara esta política relativamente sana cuando fue comisario de nacionalidades a comienzos de la década del 20. Y sus dos sucesores, Kruschev y Brezhnev, tenían ambos más experiencia para tratar con las nacionalidades no rusas, que los demás miembros del buró político cuando se hicieron cargo del poder.

Sin embargo, la necesidad de preservar el control último por parte de Moscú, llevó a que se creara un sistema en el cual los líderes partidarios locales de las diferentes nacionalidades tenían autorización para dirigir feudos privados corruptos a cambio de mantener a estas regiones leales a Moscú y suprimiendo los brotes locales de nacionalismo. Este es el sistema que Gorbachov derrocó, y está pagando el precio.

La insensibilidad de Gorbachov se debe en parte a su propio pasado (nunca trabajó en una zona no rusa), pero principalmente a su desesperada carrera por lograr la eficiencia económica. Los cinco jefes de partido de las repúblicas soviéticas de Asia Central han sido cambiados desde 1983. Once, de los doce secretarios del Partido Comunista, que exigen funcionarios estatales y partidarios claves, son ahora rusos, así como todos los miembros del buró político menos uno.

En nombre de la eficiencia, la honestidad y la buena administración, Gorbachov ha llevado a cabo una rusificación del sistema y su política del "glasnost" le ha hecho más fácil a las minorías demostrar su resentimiento.

Tanto su "glasnost" como su política personal estarán muy presionados por parte de sus asustados colegas.

Confitería "Armenia"
PRODUCTOS ORIENTALES
T.E.: 71-4571 Scalabrini Ortiz (ex Cánning) 1317

JOTOR SA
INVERSORA - FINANCIERA
La Empresa Líder del Mercado Inmobiliario
CENTRAL: Av. Callao 836
BELGRANO: Av. Cabildo 300
CABALLITO: Av. Rivadavia 4309
VICENTE LOPEZ: Av. Maipú 1601
T.E. 41-8671/6093/5312
T.E. 771-4695 - 773-2748
T.E. 981-4536/3288
T.E. 795-0934

ESTUDIO JURIDICO
Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams
Dr. Javier B. Kuyumdjian
TUCUMAN 1438. PISO 7º
T.E.: 40-6809 / 7112 / 49-7049

U. G. A. B.

ARMENIA 1322 - BS. AS.
773-2820 y 772-2617

ASAMBLEA GENERAL ORDINARIA CONVOCATORIA

De acuerdo con las disposiciones estatutarias, el Consejo Directivo de la U.G.A.B. invita a los Sres. asociados a participar en la Asamblea General Ordinaria que se realizará el sábado 26 de marzo de 1988, a las 17.30, en la sede de la institución, Armenia 1322, Capital, a los efectos de considerar el siguiente:

ORDEN DEL DIA

1)Consideración de la Memoria, Inventario, Cuenta de Gastos y Recursos y Balance General al 31 de diciembre de 1987.

2)Elección de tres socios para formar la Junta Electoral y firmar el acta de la Asamblea.

3)Elección de 4 miembros titulares para integrar el Consejo Directivo por tres años, en reemplazo de los consejeros Dr. Roberto Malkassian, Sres. Rolando Bergamali, Rafael Balassanian y José Youssefian, que terminan su mandato.

4)Elección de 5 vocales suplentes por un año, en reemplazo de los Sres. Hampartzoum Haladjian, Carlos Semerdjian, Varuyan Tchokaklian, Alberto Demirdjian y Jorge Kalaidjian, que terminan su mandato.

5)Elección de revisor de cuentas titular y revisor de cuentas suplente, con mandato por un año, en reemplazo de los Sres. Rubén Kedikian y Sergio Poladian.

Buenos Aires, Enero de 1988

De los estatutos: "Las Asambleas se celebrarán a la hora indicada con la asistencia de la mitad más uno de los socios activos, o con cualquier número, transcurridos treinta minutos de la hora de citación".

COMISION DE DAMAS CONVOCATORIA

Invitamos a nuestras socias y amigas, a la ASAMBLEA y ELECCION de la nueva Comisión, que tendrá lugar el **12 de abril, a las 14.30** *en la Sede*

CLASES de ASEGNAKORDZ
a cargo de la Sra. **Arusiak Simonian**
Jueves *de 14.30 á 16.30 hs.*
desde el 7 de Abril

MONTEVIDEO

Editorial de Audición Cultural Tekeyan

6 de marzo de 1988, Por Dr. Bedros Danielian

Este editorial, escrito y pronunciado por el director de la Audición Cultural Tekeyan, por Radio Continente de Montevideo, puntualiza una serie de situaciones y circunstancias que invitan a la reflexión de los armenios de la Madre Patria y de la Diáspora.

La noticia, el hecho, el sentimiento es Gharabagh. Acontecimiento que nos despierta del letargo estival y nos pone el corazón enfervorizado, la piel de gallina, las lágrimas en las mejillas, nos da el reconocimiento de nuestros vecinos, de nuestros compatriotas. El tema armenio despierta. Nos hemos encontrado eufóricos con nuestra identidad histórica. Ello ha sido posible gracias a nuestros, abnegados y sacrificados hermanos armenios, quienes, hoy por hoy, son los responsables, los protagonistas de la historia que se escribe con mayúscula.

Queremos reafirmar ese concepto, los armenios de la RSS de Armenia son los únicos responsables de nuestra identidad nacional; ellos son los que tienen el poder geográfico, el estado armenio, el idioma armenio, nuestra Santa Sede de Echmiadzin, nuestra cultura, nuestros poetas, pintores, cantantes, profesionales. Todos con un proyecto común de presente y futuro. Que hoy, midiendo esa responsabilidad, en la pequeñez de su grandeza nos muestra que el único camino que podemos seguir es el suyo, los demás son pequeños grandes esfuerzos, por no llamarles aventuras, que siguen siendo manipulados por los intereses políticos de todos los tiempos.

Nosotros no dudamos ni podemos permitirlo hoy, en que todos los armenios tienen ese sentimiento armenio, esa emoción nacional ante la actitud tomada por los armenios, de la región autónoma de Gharabagh, y el apoyo solidario de los armenios de la RSS de Armenia y los armenios de todo el mundo, reclamando la región que ha sido la cuna donde nació la lucha de liberación del pueblo armenio, la tierra de David Beck, Mjitar Sparabed, del estado de Siunik, fruto de esa lucha.

Ser patriota no es un mero hecho de exaltación de los hechos de nuestro pasado, de sus valores. Ser patriota es posible, como lo muestra nuestra historia, en la medida que marchemos al ritmo unísono de los corazones, buscando valores universales, un notable perfeccionamiento y no una innoble agresividad que hiera el mismo sentimiento de otras nacionalidades. Por supuesto que en las calles de Armenia se está marchando con el valor y la pasión que nos caracterizan sin llegar a la agresión del pueblo azerbaijano. En este hecho estamos viendo ese patriotismo con el que debemos contagiar, en estas latitudes, a las generaciones presentes y futuras; ese patriotismo que debe ser una emulación colectiva para que la propia Nación ascienda sus virtudes para dar el ejemplo a otras, para ser mejores.

Porqué decimos esto. Mientras nuestras colectividades no tengan ese espíritu, ese proyecto común, no seremos Patria ni sus integrantes constituyen ese sueño de Nación. *Para ser más claros, nosotros como* grupo no somos patriotas; somos y nos sentimos armenios, pero no somos patriotas porque no hemos comprendido el rol protagónico a desarrollar. Seguimos aún en la arcaica lucha de quien representa a quien, quien es la autoridad basándose en seudopaternidades históricas o partidarias; todos, en particular y en general, nos tomamos el derecho de querer representar a todos.

En nuestras colectividades no ha sido posible ni nunca se ha puesto sobre una mesa, formal y espiritualmente, ese proyecto común, que tenemos la imprescindible obligación de realizar, sobre bases pluralistas y democráticas.

En nombre de ese patriotismo y para no repetir los errores y horrores del pasado, hoy debemos analizar a fondo lo que significa este reclamo de los armenios, reclamo que debemos proteger preciosamente, para que no sea usado por otros intereses que, buscando los suyos, como en el pasado, frustren los nuestros.

Veamos los hechos. El reclamo de anexión de Gharabagh ha determinado un cúmulo de informaciones de las distintas agencias de prensa donde predominan términos como revista disidente, fuentes disidentes, ex preso político, fuente occidental en Erevan, militante nacionalista, analistas, etc., así como el manejo de información sensacionalista, donde según fuentes los muertos iban de 60 a 70, 2 ó 3, los heridos de 17 a 300, negativa de muertos.

La realidad es que no existe una información directa y veraz. Pero leyendo entre líneas vemos que se quiere mostrar, tendenciosamente, el esbozo de una fuerza opositora por parte de los armenios. Cosa que en realidad sabemos que no es así.

El reclamo de Gharabagh ha sido posible realizarlo gracias a los cambios que se esbozan en la URSS bajo la denominación de glasnost y perestroika, que significan un cambio, una reestructura fundamentada en la crítica, la autocrítica, apertura, franqueza, democratización. En este glasnost, en esta perestroika está inserto este reclamo del pueblo armenio, *impensable hace 5 ó 10 años. También debemos decir* que Gharabagh es el resultado de esa política que ha permitido que un millón de armenios marcharan, pacíficamente, por las calles de Erevan, que Gharabagh se haya convertido en el símbolo de la aplicación de la perestroika de Gorbachov. Ello determina una serie de realidades. Una, la solución satisfactoria de nuestros reclamos estaría consolidando la política gorbachiana en sus dos frentes: interno y externo. Otra, la existencia de fuerzas conservadoras, reaccionarias que quieran frustrar la solución del problema de Gharabagh para explicar y justificar la imposibilidad de seguir adelante con la perestroika; elementos anquilosados, para quienes los disturbios, el desorden, la desinformación son herramientas válidas para obstaculizar y demostrar la inaplicabilidad de esta nueva política, más aún en una nación constituida por más de cien nacionalidades, además de sus diversas creencias religiosas.

El reclamo de Gharabagh determina, también, en su esencia, el concepto de reclamo territorial como parte de los reclamos del pueblo armenio ante la Humanidad, y los reclamos de otros pueblos. Este no es un tema fácil, ya no sólo en la Unión Soviética sino en el mundo en que vivimos. Los reclamos territoriales en este planeta no son de fácil solución, ya que corresponden o se hallan en el marco de los intereses geopolíticos. Existen problemas territoriales, *resueltos o no, los habidos entre Argentina y Chile por* el Canal de Beagle, Las Malvinas, los tártaros, Gibraltar, Irlanda, el problema del pueblo palestino reclamando su territorio. Estos reclamos, los más, se pierden en el tiempo. Pero lo más importante, es la forma en que se ha hecho, como siempre, pacíficamente, dentro del concepto de amistad entre los pueblos, eje de la política de la URSS donde más de 100 nacionalidades conviven en sus quince repúblicas. Por supuesto que enfrentamientos se dan, pero siempre fuimos agredidos y no agresores.

(continúa en pág. 6)

Koulaksizian Hnos. S.A.
FABRICACION DE TEJIDOS
LIMA 3560 - (1678) CASEROS
Tel. 750 - 5888/3501/4632

. Remises
. Sepelios
. Traslados
CASA Rivera
CORALLO, CUFARO Y CIA.
Jubilados, pensionados, cónyuges y fliares. sin cargo
Av. Córdoba 4902 T.E.: 773-2800/772-3288

TEXTIL CENTER
DE GASE LUX S.R.L.
Fabricación y ventas de telas laminadas • Sedas
Dibujos y diseños propios • Pailletes • Sedas naturales
Gran variedad de lurex lisos y estampados
Lavalle 2437 T.E.: 962-9118
Alsina 1291. Capital T.E.: 38-6596

LA IGLESIA ARMENIA
Fuente de Fe y Patriotismo
de Hakop Kelendjian
u$s 7. c/ejemplar
Adquiéralo en:
SARDARABAD
Niceto Vega 4779 - Capital

PROFESIONALES

CONTABILIDAD IMPOSITIVA
Dr. Ricardo Deianian
Estudio Contable Impositivo
Contador Público U.N.C.
Entre Ríos 263 1° 4
T.E.: 3-1141 - CORDOBA

ABOGADOS
Dr. Juan Carlos Merdinian
Abogado
Rondeau 578 T.E.: 051 45215
CORDOBA

ARMENIA AL DIA

En torno al tema Nogorny Gharabagh

En Erevan se analizaron las conclusiones de la reunión del Comité Central del Partido Comunista, que evaluó las informaciones sobre la situación en Armenia y Azerbaijan, con motivo de los recientes acontecimientos en Nogorny Gharabagh. El Primer Secretario del Comité del Partido en Armenia, Karen Demirchian, que junto con otros dirigentes de la República tomó parte en la reunión, señaló que el Comité Central presta gran atención a los destinos de los pueblos de Armenia y Azerbaijan.

El Buró político encomendó al Secretario del Partido que realice un estudio profundo y multilateral de los problemas que se centraron en la región autónoma de Nogorny Gharabagh, así como las causas de la agudización de las relaciones entre las nacionalidades. Se están elaborando propuestas para presentar al Comité Central del Partido y del Gobierno de la URSS.

Entre las medidas a adoptarse tendrán prioridad aquellos temas relacionados con los aspectos económico-sociales, científicos, culturales, lingüísticos y otros importantes de las relaciones entre Armenia y Azerbaijan, basándose en los principios del internacionalismo.



Muchachas de Erevan.

SIGUIENDO AL ARARAT

Comenzando el campeonato: Ararat ganó

En el primer encuentro del Campeonato de Fútbol de la URSS, Ararat se impuso en su campo al Zalgiris, de Vilnius, por un tanto contra cero.

El gol, que correspondió a **Jachatrian**, fue convertido a los 48 minutos, después de un saque de esquina y cuando casi todos los integrantes de Ararat se encontraban en el área de penalty.

Cabe destacar que este triunfo fue debido al mejor juego de Ararat, quien ya a los siete minutos llevó las acciones tan brillantemente que Jashmanian estuvo a punto de marcar un gol, esforzadamente impedido por el arquero del Zalgiris. Asimismo, Sarkisian amenazó por tres veces al arco de los lituanos.

Arkadi Andriasian, director técnico del Ararat, se manifestó satisfecho con el juego, aunque manifestó que el resultado no guardó relación con el buen desempeño del equipo. Dijo que Ararat tuvo muchas más posibilidades de gol que sus rivales, faltando la decisión del remate final.

En este recién iniciado torneo, Ararat ocupa el sexto lugar en la tabla de posiciones.

Biblioteca personal al servicio de todos

Ashot Pajlavunt, vecino de Erevan, de 55 años de edad, acaba de abrir su biblioteca personal al servicio de amigos y vecinos. Con un bagaje de cuatro mil libros con obras de clásicos de la literatura mundial, escritores contemporáneos armenios y extranjeros, así como publicaciones armenias del siglo pasado, la propuesta de Pajlavunt ha encontrado feliz acogida entre sus vecinos, amigos y parientes, contando ya con alrededor de 300 lectores fijos, quienes son atendidos por dos simpáticas bibliotecarias, nietas del filantropo que ha tenido esta idea cultural.

Fallecimiento del cineasta Guenrij Malian

El conocido realizador de cine Guenrij Malian, acaba de fallecer repentinamente en Erevan.

Malian, pasó 20 de sus 62 años creando trabajos artísticos, principalmente largometrajes que le ganaron un gran reconocimiento mundial, entre los que cabe mencionar "Chavales de un equipo musical", "El camino hacia la arena", "Airik", "Triángulo", "Nosotros y nuestras montañas".

La característica de Malian es la de que sus filmes entrañan un gran amor al ser humano, la fe en el triunfo de la bondad y un cálido sentir patriótico, cualidades que le ganaron el aprecio de cuantos lo conocieron en el mundo.

Nuevo abono para la fertilidad de los campos

Científicos armenios han dado fin a las investigaciones destinadas a obtener un abono que renueve la fertilidad de los campos. El recientemente logrado contiene una serie de micro-elementos que permiten aumentar la recolección agrícola en un 25% más que actualmente. La principal ventaja de este abono es la de que no se elimina con el agua, lo que es muy importante tomando en cuenta las condiciones ecológicas de Armenia.

Hokehankisd Toros Ernekian

Con motivo del primer aniversario de su fallecimiento, su familia invita a sus amigos a la Misa que se celebrará en su homenaje el día 27 del corriente, en la Iglesia Surp Kevork, de Córdoba.

Merceril S.A.

Larrea 237. Capital

T.E.: 48-9343

Por siempre conserve, en imágenes visuales, sus fiestas personales o reuniones empresarias

VIDEO Y FOTOGRAFIAS VIDEOLOOK

CARAVOTTA Y ASOCIADOS

T.E.: 258-8786/393-7446

Daniel Youssefian e Hijos S.A.

Distribuidor y Mayorista Textil
Blanco y Tejidos en general

Sarmiento 2357. Buenos Aires
T.E.: 48-9442/5298

Keoseyan filmará la vida del General Antranik

LOS ANGELES. Qué tienen en común Anthony Quinn, Robert Redford, Jack Nicholson y el General Antranik?

Los primeros tres estuvieron estudiando el carácter del General Antranik, ante la inminencia de la realización de un filme sobre la vida del General, pero ninguno de ellos podrá ponerse en los zapatos de Antranik. Al menos, ése es el pensamiento de Edmond Keoseyan.

Keoseyan, que voló a Moscú para explorar la posibilidad de realizar este esfuerzo, dijo en conferencia de prensa en Los Angeles que sólo actores de gran calibre pueden ser considerados. Teniendo el filme una apelación de publicidad internacional, Keoseyan dijo que Charles Aznavour tendría la fuerza necesaria para atraer ese interés mundial.

El General Antranik (1865-1927), es un símbolo del heroísmo armenio que dió contenido a las aspiraciones de amor a la libertad de todos los armenios. Antranik libró batallas contra los turcos y defendió las tierras armenias - Sassoun, Dzovasar, Diliman, Zanguezour, Arakelotz, Convent; en los Balcanes, en Bulgaria y en Armenia.

Keoseyan considera que la oportunidad es propicia para realizar un filme sobre Antranik, por muchas razones:

"Yo vengo pensando en esta película desde hace mucho tiempo, dijo. Y estoy seguro de que otros también tienen el mismo pensamiento, porque todos hemos oído mucho acerca de este héroe legendario y cada uno tiene su propia imagen de Antranik".

Puede él realizar tan importante filme? Lo hará según su propia perspectiva? Qué sentimiento lo anima para realizar esta producción?

Algunas de estas preguntas fueron respondidas por el veterano productor, quien cuenta en su labor con 15 películas realizadas en Rusia y Armenia.

Keoseyan ha trabajado por espacio de 27 años en la industria fílmica de Rusia, actuando en los estudios de Mosfilm, de Moscú. Tiene una gran experiencia. En la década pasada dirigió "Mekhitar Sparapet", el segundo más costoso filme realizado en Rusia. (El costo más alto fue asignado a la película: "Guerra y Paz").

"Mekhitar" tuvo un costo superior a los 10 millones de rublos, utilizándose 7.000 hombres en las batallas, 2.000 caballos y 1.000 tiendas de campaña, y la proyección duró cerca de tres horas.



General Antranik

Las películas de Keoseyan fueron galardonadas con premios en los Festivales de Montecarlo y Cannes, así como en otros lugares.

En cuanto a su propósito de filmar la vida del General Antranik, Keoseyan se asesora dialogando con los escritores Sero Khanzadian, Hrant Matevossian, Vahakn Davtian, Zori Balayan y otros, y manifiesta que el guión deberá ser escrito por Khanzadian, Matevossian y Balayan.

Sus planes son hacer el filme en inglés, con traducciones en armenio y otras lenguas. "Mi intención es mostrar al mundo la historia de Antranik. Debe ser hecho de manera que este filme desee ser visto por Escandinavos, Africanos, Rusos o Griegos", dice, expresando así la intención de que esta película despierte interés mundial.

Su intención es filmar el 60% de la película en Armenia y Asia Central, realizando el 40% restante en Estados Unidos, Francia y en Berlín.

Keoseyan no olvida, por otra parte, el talento de actores armenios tales como Armen Jigarkhian, Khoren Aprahamian y Sos Sarkisian, quienes ya anteriormente participaron en otros filmes del director.

Y la duración del filme? Keoseyan calcula que durará aproximadamente 2 horas y cuarenta minutos. El costo? Entre 7 y 10 millones. Y Keoseyan está investigando la posibilidad de conseguir inversores que quieran afrontar la empresa. El ya tiene firmada la autorización del Soviet para filmar en Armenia. El proyecto, si se realiza, será una producción conjunta entre Norteamérica y Rusia. A este respecto, Keoseyan manifiesta que la Erevan Cinema Arts, de Los Angeles, representada por André Terterian, está dispuesta a firmar contrato para esta realización conjunta.

Keoseyan insiste en que es el momento más oportuno para filmar la vida del General Antranik, incluyendo parte de la historia de Armenia; hace una referencia al **glasnost** (apertura), y recuerda la época cuando con toda su familia fue exiliado a Siberia. El tenía 4 años de edad.

Menciona que ahora, en la "Enciclopedia de la Guerra Civil", editada en Moscú, el General es exaltado y glorificado, ilustrándo su figura y citándolo como **"héroe legendario"** y **"Bravo General"**.



Edmond Keoseyan

"Nosotros no podemos negar nuestra historia -dice Keoseyan-. El siglo XX puede ser recordado como el siglo del átomo, de la conquista del espacio, de guerras, de ayudas" pero **"el Genocidio Armenio no puede ser excluído de los importantes eventos de este siglo XX y debe ser presentado de tal manera que el mundo entero deba recordarlo. Nosotros se lo debemos a nuestros mártires".**

Osheen Keshishian

Editorial de la Audición Cultural ...

(viene de pág. 4)

Es de destacar que no es un problema religioso lo que determina el deseo de Gharabagh de anexarse a la RSS de Armenia, pero no podemos ignorar las incidencias que tienen los factores religiosos tanto internos como externos. Armenia es una fortaleza cristiana rodeada de pueblos musulmanes, turcos, iraníes, azerbaijanos, etc., donde chocan los eternos sueños panturánicos, panislámicos, que pueden ser origen de conflictos y disturbios que pueden afectar directa o indirectamente a nuestra Madre Patria.

Los armenios siempre nos hemos ingeniado para realizar los reclamos y siempre hemos aprovechado el momento para hacerlo: 1920, 1923, 1930, 1956, 1962, 1964, en Armenia y en la Diáspora. Nuestras canciones, inspiradas en Gharabagh, permanentemente, desde el vamos, indicaban la latencia de esa aspiración.

Ya hemos visto lo que significa el acontecimiento de Gharabagh dentro del mundo armenio y en especial de la diáspora. Como siempre hay un pero: dentro de nuestras fuerzas armenias se están manejando, mejor dicho no se están manejando elementos que nos llaman a la reflexión.

-La unanimidad de los armenios de la diáspora solicita que la Región Autónoma de Gharabagh sea reintegrada a la Armenia Soviética.

-Se fundamenta el pedido en la autodeterminación del Soviet de Nogorny Gharabagh, constituído por una franca mayoría armenia, principio que determina un antecedente peligrosísimo para nosotros en el aspecto jurídico, ya que este reclamo se fundamenta en la existencia de armenios, y en mayoría, en esos territorios. La lógica siempre nos lleva por ello a que no reclamamos Najichevan. Con este criterio, para verlo más claramente, es como decir que las Malvinas no son reclamables ni argentinas porque la mayoría de su población, hoy por hoy, es inglesa. Nosotros reclamamos justicia y exigimos esos territorios porque son nuestros.

Continuará

Doctor

Luis H. Vertanessian

Escribano

Nueva dirección

Florida 375, 4º **Tel. 334-5726/28**

kircos

MANUFACTURA DEL CAUCHO

José Martí 3380 — Capital — Tel. 922-3730 / 923-5783

Nueva etapa de las relaciones Madre Patria - Diáspora

SEGUNDA PARTE

Por Edmond Azadian
Traduc. Alberto Kahvedjian

Los problemas mencionados son temas que, además de ser propuestas reales y de largo alcance, merecen un análisis particular y vale la pena, en el momento oportuno, reflexionar sobre ellos. En este momento consideramos suficiente reflexionar sobre los aspectos políticos de la alocución de Bedrosian. En *la misma, el orador hace un llamamiento para que se conozca más de cerca a la* Diáspora, introducirse en su vida interna, dejar de lado los calificativos simplistas y desgastados, y aproximarse con profunda comprensión a los matices y fracciones del fenómeno llamado Diáspora.

"Nosotros tenemos que elaborar una nueva actitud con respecto a la Diáspora, revisar las ya envejecidas concepciones, renunciar a los estereotipos gastados. Antes que nada debemos conocer la Diáspora, con *sus profundas inquietudes*, transformaciones y su actividad".

Esta nueva línea propuesta por Bedrosian tiene que ser recibida con sincero entusiasmo por cada armenio que, definitivamente, desee ver unido al pueblo armenio con el acercamiento de los dos sectores y, fundamentalmente, con nuestra comprensión. Sin embargo, es necesario señalar que la Diáspora comienza... desde la misma Armenia, donde residen más de medio millón de repatriados o hijos de repatriados, quienes se establecieron en la tierra armenia registrando un giro *histórico dentro de la letal corriente de expatriación y dispersión de la armenidad.*

En consecuencia, si el sincero anhelo de querer comprender a la Diáspora comienza con la puesta en práctica de una integración total de los repatriados en la estructura vital de la Patria, seguramente será posible contener la corriente emigratoria, que en esta etapa comienza a presentar características preocupantes.

Consideramos digna de elogio esta nueva línea propuesta por Vartkes Bedrosian, *y creemos que de ella* se beneficiará no sólo la Diáspora sino también Armenia, toda la armenidad.

Saludamos también su propuesta de encarar una nueva actitud con respecto al tashnagtsutiún, aún cuando sus expresiones hayan sido sorpresivas.

El ex-Presidente de la Unión de Escritores, recalca particularmente: "Es necesario poder renunciar al empleo del viejo lenguaje, también a las críticas al tashnagrsutiún el que, en los interrogantes políticos fundamentales, en la conducta práctica de sus líderes, no ha renunciado a la carga del pasado. Y, de todos modos, tenemos que tener en cuenta la realidad que significa el hecho de que una apreciable masa de la Diáspora continúa bajo la influencia del tashnagtsutiún, aún cuando, con frecuencia, no compartan la doctrina política de ese partido".

Si traducimos al armenio las palabras extranjeras empleadas con rapidez por Bedrosian, notaremos que dice muchas cosas y las dice con mucha sutileza.

Por otra parte, Garlen Dallakian confirma la conducta propuesta por Bedrosian, *acentuando que* "es necesaria una nueva actitud, una forma nueva de encarar el problema del fortalecimiento de las relaciones Madre Patria-Diáspora", agrega Dallakian, y concluye diciendo que "para nosotros son entrañables todas las organizaciones de la Diáspora, sin ninguna discriminación", y "nuestros brazos, nuestro regazo está ampliamente abierto, estamos dispuestos a colaborar con todos".

Estas declaraciones no dejan duda alguna en cuanto a que se ha preparado un curso especial combinado con respecto al extranjero, incluso con respecto a los elementos que, históricamente, se oponen a las autoridades de Armenia. Por lo tanto, nos encontramos ante una nueva etapa de las relaciones Patria-Diáspora, etapa que saludamos con sincero alborozo. En lo que respecta al lugar y el papel que les corresponderá, a la luz de estos acontecimientos, a las organizaciones que tradicionalmente están junto a la Madre Patria, digamos, por cuenta de la Organización Demócrata Liberal, que nos sentimos un paso más cerca en la consecución de nuestro propósito, en nuestro anhelo de ver la presión de la Diáspora en Armenia.

continuará

Angel Vartan Zaninovich Torosian es el nuevo gerente de ventas de Pan-Am



Recientemente, el señor Angel Vartan Zaninovich Torosian fue promovido al cargo de Gerente de Ventas de Pasajes y Cargas para la filial argentina de Pan-Am.

Iniciado en el Departamento de Servicios de Cargas en Ezeiza, Torosian fue designado Promotor de Pasajeros y Cargas en las oficinas de Capital. Cursó estudios en la Universidad Argentina de la Empresa, graduándose de licenciado en Comercio Exterior.

En 1986 fue promovido a la Gerencia de Cargas y Subgerencia de Ventas de Pasajeros.

Nacido en Detroit el 21 de setiembre de 1960, el señor Torosian residió en varias ciudades de la Unión así como en Canadá e Inglaterra. Desde hace muchos años se encuentra radicado en la Argentina, en cuyo Colegio Nacional de Adrogué cursó el ciclo secundario.

El señor Zaninovich Torosian domina los idiomas castellano, inglés y armenio.

Reuniones de la Iglesia Evangélica Armenia

La Iglesia Evangélica Congregacional Armenia ha fijado un calendario de reuniones para sus fieles, a saber:

Miércoles, 20.30: Reunión de oración y testimonios del poder de Dios.

Domingo: 8.30: Reunión de oración; **10 hs.** estudio de la Santa Biblia; **19 hs.** mensaje de fe.

Consultorio espiritual gratuito: miércoles de 16 á 20.

Sábados, 20 a 21: "Hora de decisión" por LR2 Radio Argentina.

Unión Compatriótica Armenia de Marash

SANTA PASCUA - SURP ZADIG HAVGUETAJAJ

Domingo 3 de Abril

MADAGH

Domingo 8 de Mayo

TERKA

S.A.C.I.F.I.yA.

Fábrica de tejidos

Fábrica:
Av. Dr. Arturo Illia 2740 - (1754) San Justo Bs. As.
T.E. 651-1651/0634
Administración y ventas:
Moreno 1235 (1091) Cap. T.E. 37-3829/6102


Sección América
Av. Córdoba 4737 - Tel. 772-8539/8654
EMPRESA AUTORIZADA
CON CARGO A: PAMI
Jubilados - Pensionados - Bancarios

WILTON PALACE HOTEL

Av. Callao 1162
Tel. 41-9483

Buenos Aires
Argentina


CONTEMPORA
Alfombras Atlántida

CORDOBA 4475
CAPITAL FEDERAL

T.E. 773-2794
774-2977

Los significados de la libertad



continuación

Por John Hospers

No podemos aducir que la palabra no se use constantemente en ambos sentidos; se la usa. Lo que podemos y debiéramos hacer es destacar que significa dos cosas bien diferentes. "El ser o no mi propio dueño y poder actuar conforme a mis propias decisiones y el que las alternativas entre las cuales debo elegir sean muchas o pocas, son dos cuestiones completamente distintas. El cortesano que vive en medio del lujo pero a disposición del soberano, quizá sea mucho menos libre que un pobre campesino o labrador; es menos capaz de decidir su vida y de elegir sus propias oportunidades. Del mismo modo, el general a cargo de un ejército, o el director de un importante proyecto de construcciones, investido de enormes poderes, es probable que sea menos libre y esté sujeto a tener que modificar todas sus intenciones y planes ante la orden de un superior, y que sea menos capaz de cambiar su propia vida o de decidir qué es lo más importante para él, que el campesino o el pastor más pobre".

Algunos prefieren vivir libres de la tiranía y de las reglamentaciones dirigistas, aún al precio de ser pobres: ellos continúan siendo los dueños de su propia vida. Otros eligen ser libres para tener más alternativas de elección -o al menos aceptan la promesa de que las tendrán en el futuro- mientras que sus vidas y las de sus contemporáneos son gobernadas y reguladas por una autoridad central poderosa. Gran parte de la historia del siglo veinte podría describirse como el giro desde el significado primario y fundamental de la "libertad" al segundo. Ambas clases de libertad son indudablemente deseables, pero la humanidad se mostró dispuesta a renunciar a la primera para obtener la segunda, sólo para descubrir que esta última finalmente no se le otorgaba, precisamente porque había sacrificado la primera; su destino había sido puesto en manos de otros hombres.

LA LIBERTAD Y OTROS VALORES

Es necesario señalar, sin embargo, que si bien la libertad es un valor de enorme importancia, no es el valor máximo. Una persona puede ser libre y aún desdichada. Puede hallarse libre de tiranía y opresión y, no obstante, sentirse deprimida, neurótica, psicótica o infeliz a causa de otros males. También puede ser libre para hacer muchas cosas y no ser feliz haciendo ninguna de ellas.

"La libertad puede significar libertad para pasar hambre, cometer errores caros, o correr riesgos mortales. En el sentido en que usamos el término (libertad **de**), el vagabundo que vive en la miseria y en forma precaria, en la improvisación constante es, sin duda, más libre que el soldado conscripto con toda la seguridad y el relativo confort que lo rodea".

Tampoco es siquiera deseable ser completamente libre en cualquier sentido. (1): Una persona debería ser libre del control de otros sobre sus actos, pero no si se trata de un niño de corta edad o de un retrasado mental. De todos modos, existen muchas leyes necesarias para regir la conducta humana, tales como las normas de tránsito, y cada una de estas leyes implica una restricción de nuestra libertad del control de otros. (2): Un adolescente que acaba de heredar un millón de dólares es más libre para hacer muchas cosas que sus pares, pero tanto dinero, siendo tan joven, podría causar estragos en su vida; tal vez fuera mejor que no tuviera esa libertad para gastar tan prematuramente, antes de saber cómo usarla convenientemente. La libertad es un vino embriagador que requiere ser templada con responsabilidad, moderación y sentido común. Tener un grado considerable de la misma es condición necesaria para la felicidad o bienestar del individuo, pero nunca condición suficiente.

LA LIBERTAD EN EL MERCADO

Para que el mercado libre pueda funcionar debe estar resguardado de los caprichos de dictadores y burócratas. El mercado puede sobrevivir, aunque mutilado, con cierto grado de interferencia, pero cuando ésta es lo suficientemente severa como para impedir que un hombre sea capaz de estimar las probabilidades futuras, o cuando los impuestos son tan altos que ya no vale la pena continuar con su actividad, el mercado deja de ser capaz de funcionar ofreciendo una vasta cantidad de productos y servicios a precios competitivos. La libertad **de** es indispensable para el mercado, es su condición principal.

La libertad **para** es una consecuencia muy beneficiosa del libre funcionamiento del mercado. Cuando los empresarios están libres de los controles económicos que otros imponen a sus actividades, son capaces de producir una proliferación de bienes que el público será libre para consumir. Esta libertad **para** de parte del público es el resultado directo de la libertad de controles que permite que el mercado funcione.

Pero lamentablemente, ésta es una lección que la mayoría del público consumidor todavía tiene que aprender. Desean una gran variedad de productos a precios competitivos, pero no se oponen a que se ponga todo tipo de trabas al productor de los mismos, hasta reducir su capacidad de producción. Pero en el área económica no es posible tener una libertad sin la otra; la libertad **para** (del consumidor) y la libertad **de** (del productor) están íntimamente ligadas. Cuando se pierde una de ellas, poco tiempo después sucede lo mismo con la otra.•

El porqué de las palabras

TORTUGA

El nombre de este simpático y paciente reptil quelonio tiene un origen que muy pocos conocen y, menos aún, se imaginan.

Porque tortuga quiere decir, simplemente: **patas torcidas.**

En efecto, la voz latina **tortuca,** a la que corresponde nuestra palabra tortuga, es derivada de **tortus,** adjetivo latino que quiere decir **torcido.**

La raíz o porción **tor, correspondiente al verbo latino torquere** (torcer), conserva, lo mismo que **tortuca,** su idea primitiva y abstracta de torsión en el vocablo **tormentum,** suplicio que, así como la tortura, consiste en retorcer fuertemente los miembros.

Para las cuatro estaciones
y todas las edades
Lanas "Hetesia"

PUERTAS BLINDADAS
PENTAGONO
ANTI-ROBO
"BLIND-HOUSE"
DE CAIAN HNOS.
* TECNOLOGIA SUIZA *
AV. JOSE M. MORENO 277 AV. SAN JUAN 236
TELEFONOS 99-3546 / 941-7609

SINTONICE
AUDICION CULTURAL
TEKEYAN
La cultura y el quehacer de la armenidad
Domingos de 10,5 a 11 horas.
CX.10 Radio Continente (Uruguay)
(735 khz. al lado de Radio Mitre)

Lutufyan Hnos. S.A.
Fábrica de pañuelos y toallas
Estamperías
y tintorerías de hilados
Larrea 738 **Cap. Fed.**
Francia 275 **San Martín** (Pcia. de Bs. As.)

PROFESIONALES
MEDICOS
DR. ANDRES J. KUPELIAN
Médico del Hospital F. J. Muñiz
Cirugía General e Infectológica
Especialista Flebo y Linfología
(Enfermedades venosas - várices)
Cnel. Díaz 1767 20 b -Bs. As.- TURNO: 826-2588

ESCRIBANO
GREGORIO HAIRABEDIAN
ESCRIBANO
Av. Roque S. Peña 570 **331-5761 34-1579**

ՎԵՐԱՄՈՒՏԸ

Դեկտեմբերին սկսած ամառնային երկար արձակուրդը վերջ գտաւ Մարտ 14-ին: Դպրոցները վերստին բացին իրենց դռները, եւ հարիւրաւոր ուսումնատենչ հայ փոքրիկներ եւ պատանիներ, հագած իրենց դպրոցական մաքուր համազգեստները, ուրախ եւ հպարտ նայուածքով, նոր եռանդով ու կորովով, դարձեալ կեանքի կոչեցին, աւելի քան երեք ամիսներէ ի վեր ամայացած, մէկէ աւելի կրթական հայ օճախները:

Վերամուտի դասընթացքներուն հետ զուգահեռաբար, ժամանակաւորապէս անդամալուծուած ազգային կեանքը նաեւ՝ կը վերագտնէ իր աշխուժութիւնն ու եռանդը, օդափոխութեան գացողներու վերադարձով: Հայ եկեղեցին, կազմակերպութիւններն ու միութիւնները կը լծուին իրենց առօրեայ բնականոն գործունէութեան նոր թափով, թարմ տրամադրութեամբ, եւ վերանորոգուած ոյժերով:

Հայրենի երկնակամարին վրայ առաջին անգամ ըլլալով երեւցող, եւ հետզհետէ աւելի սպառնացող ամպրոպը, որ մեզ արթնցուց մեր ամառնային թմբիրէն, կը խոստանայ բարդութիւններ ու խոշոր խոչընդոտներ կը ցանէ մեր ճանապարհին երկայնքին; մեր վրայ այսպէս դրուած, ծանր պարտականութիւնները՝ կ'ենթադրեն արտասովոր միջոցներ եւ բացառիկ շրջահայացութիւն: Կը գտնուինք որոգայթներով ու վտանգներով զեղուն, պատմական յոյժ կարեւոր անկիւնադարձի մը առջեւ, որ բոլորէս կը պահանջէ ազգային աւելի խորունկ գիտակցութիւն, աւելի՛ իմաստուն եւ ազդու գործելակերպ, յարատեւ արթնութիւն, հեռատեսողականութիւն եւ առաւելապէս զոհողութիւն, յաջողութեամբ դիմագրաւելու համար քաղաքական լուրջ զարգացումները:

Տակաւին 31 օրեր կը հեռացընեն մեզ Ապրիլ 24ի 73րդ տարեդարձէն: Ինչպէ՞ս եւ ի՞նչ նոր բառերով պիտի ոգեկոչենք ցեղասպանութիւնը, ինչպէ՞ս հանդէս պիտի գանք մեր ժողովուրդին, եւ մանաւանդ տեղական թէ միջազգային հանրային կարծիքին առջեւ, յանուն ինչի՞, ինչե՞ր պիտի ըսենք եւ խոստանանք, ի՞նչ նոր տարազներով պիտի բանաձեւենք մեր ազգային պահանջատիրութիւնը: Մէկէ աւելի հարցումներ որոնց պէտք է պատասխանել անկեղծ ինքնաքննադատութեամբ եւ բարոյական գերագոյն պարկեշտութեամբ ու քաջութեամբ, մեծամեծ ձեռնարկներու պատրաստութեան այս նախօրեակին:

Այս մէկ կողմէ՝ միւս կողմէ, ինչ կը վերաբերի մեր ազգային դպրոցներուն՝ անոնք անկասկած կը ներկայացնեն հայապահպանման լաւագոյն բերդը, որուն կարեւորութիւնը գուցէ կը գերազանցէ այլ գեղարուեստական եւ մշակութային հաստատութիւններու տարողութիւնը: Հոս է որ կը պատրաստուին ապագայ սերունդները: Դպրոցը այն հընոցն է ուր պիտի գայ հայ մանուկը ջամբուելու ազգային խոհեմներով, պիտի սորվի հայոց պատմութիւնն եւ հայ լեզուի արեւահամ բառերը եւ կրթուի: Հոսկէ մեր կրթական հաստատութիւններու առաքելութեան բախտորոշ դերը: Ահա թէ ինչո՞ւ այս պարագային ինքնաքննադատութիւնը պարտի ըլլալ աւելի ուժգնութեամբ, նուազ ինքնահաճութեամբ եւ նուազ ինքնաբաւութեամբ: Բաղդատել նախատեսուած յայտագիրը ստացուած արդիւնքներուն հետ, եւ նամանաւանդ մեր ազգային ամենաբարձր ակնկալութիւններուն հիման վրայ: Տեսնել թէ ի՞նչ են ժխտական արդիւնքներուն իսկական պատճառները, հանել պատշաճ հետեւողութիւնները, եւ հետազօտել դարմանումի լաւագոյն միջոցները:

Ամէն պարագայի, ոչ գոհացուցիչ արդիւնքներու առջեւ համապատասխանատու են ծնողները, կրթական յանձնախումբերն, հոգաբարձութիւնը, դպրոցը եւ բոլորս: Մեկնած այն իրողութենէն՝ թէ նոյնիսկ լաւագոյն հոգաբարձութիւնն ու տնօրէնութիւնը, եւ լաւագոյն ուսուցչական կազմը չեն կրնար հրաշքներ գործել, երբ բոլորս անկեղծօրէն չի գործակցինք իրենց հետ, չի գնահատենք ուսուցիչներուն զոհողութիւններն եւ անձնուրաց աշխատանքները, եւ զլանանք անոնց տալ մեր նիւթական թէ բարոյական լաւագոյն աջակցութիւնը, չենք կրնար բաժնել իմանց տեսակէտը, որոնք հակամէտ են պատասխանատուութիւնը ամբողջութեամբ դնել դպրոցներուն վրայ: Բաց աստի, ունինք նաեւ այլ գործնական թելադրանքներ, որոնցմէ հոս պիտի թուենք միայն կարեւորագոյնները:

Գրեթէ բոլոր ազգային դպրոցները, ճարտարապետական հոյակապ կառոյցներ են, օժտուած արդիական լաւագոյն սարքաւորումներով, ուր մեր զաւակները կը ստանան ամենալաւ ուսումը. թուաբանութեան, գիտութեան, աշխարհագրութեան, եւայլն նիւթերուն հետ առընթեր, անոնց կը սորվեցուի նաեւ համակարգիչներու էական ըսկըզբունքները: Այս անկիւնէ դիտուած՝ հայ աշակերտները՝ երկրին լաւագոյններէն կը սեպուին: Բայց՝ որպէսզի սոյն դպրոցները դառնան նաեւ ուծացումի, կամ ճերմակ ջարդի դէմ պայքար մղող, զօրաւոր կռուաններ, եւ համապատասխանեն իրենց նուիրական կոչումին՝ անհրաժեշտ է որ, ոչ միայն ծնողներ, հոգաբարձութիւն, դպրոցի տնօրէնութիւն, յանձնախումբեր եւ ուսուցիչ-ուսուցչուհիներ, շաղկապեն իրենց ճիգերն ու գործերը, ո՛չ միայն վայելչօրէն գնահատուի կրթական մշակին գործը – որ շատ մեծ կարեւորութիւն ունի – այլեւ, ու նամանաւանդ՝ բոլոր մեր ազգային դպրոցներու եւ կրթական հաստատութիւններու, կազմակերպութիւններու պատասխանատուները, առանց բացառութեան, գիտական ներդաշնակ գործակցութեամբ, գործնական առողջ ըմբռնումով, համադրուած ճիգերով եւ աշխատանքով՝ հետազօտեն եւ ուսումնասիրեն մեսրոպատառ սքանչելի բարբառի միալեզու գիրքեր յղանալու եւ հրատարակելու լաւագոյն հաստատ հիմքերը: Այո՛, հայերէնի բոլորովին նոր գիրքեր՝ որոնք ըլլան գեղեցիկ, ներկայանալի եւ պատկերազարդ, առողջ եւ հետաքրքրական բովանդակութեամբ, մատչելի, նպատակայարմար եւ գործնական: Հայերէնի նոր գիրքեր՝ որոնք առաւելաբար համապատասխանեն հարաւամերիկեան հայ գաղութի մակարդակին, պահանջքներուն, տուեալներուն եւ իրողութեան եւ յատկապէս քայլ պահեն համաշխարհային գիտութեան, բարձր արուեստաբանութեան նորանոր նուաճումներուն հետ: Ուրեմն՝ առանց ցանցրացնելու հայ դպրոցականը, եւ առանց խըճողելու անոր միտքն եւ ուղեղը, հետաքրքրել զինք առօրեայ կեանքի օգտակար նորութիւններով, գեղեցիկի եւ հըպարտութեան զգացումներով արթնցնել իր մէջ ազգային ոգին, հայրենիքին հանդէպ անվերապահ սէր եւ գուրգուրանք, եւ աստիճանաբար, տարիէ տարի, առաւել խորացընել, զարգացնել եւ ամրացնել իր մէջ ազգային պատկանելիութիւնը: Կը կրկնենք «չլեցնել հայ դպրոցականին գլուխը» խրթին եւ բարդ բառերով, որպէսզի՝ ի գին բազմաթիւ զոհողութիւններու տրուած հայեցի ուսումն ու դաստիարակութիւնը չվերածուին, Ֆրանսացի 18րդ դարու իմաստասէր գրողի խօսքերով ըսուած, «առանց գիտակցութեան» այն «գիտութեան որ կ'աւրէ հոգին»:

Կանխաւ կը գիտակցինք այս երկարաշունչ ձեռնարկին ենթադրած տիտանական աշ-

(ՇԱՐ.Ը 10-ՐԴ ԷՋ)

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀԻՆ ՈՒ ՆՈՐ ԵՐԱԶԸ

Գրեց՝ ՀԱՅԿԱՇԷՆ ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ

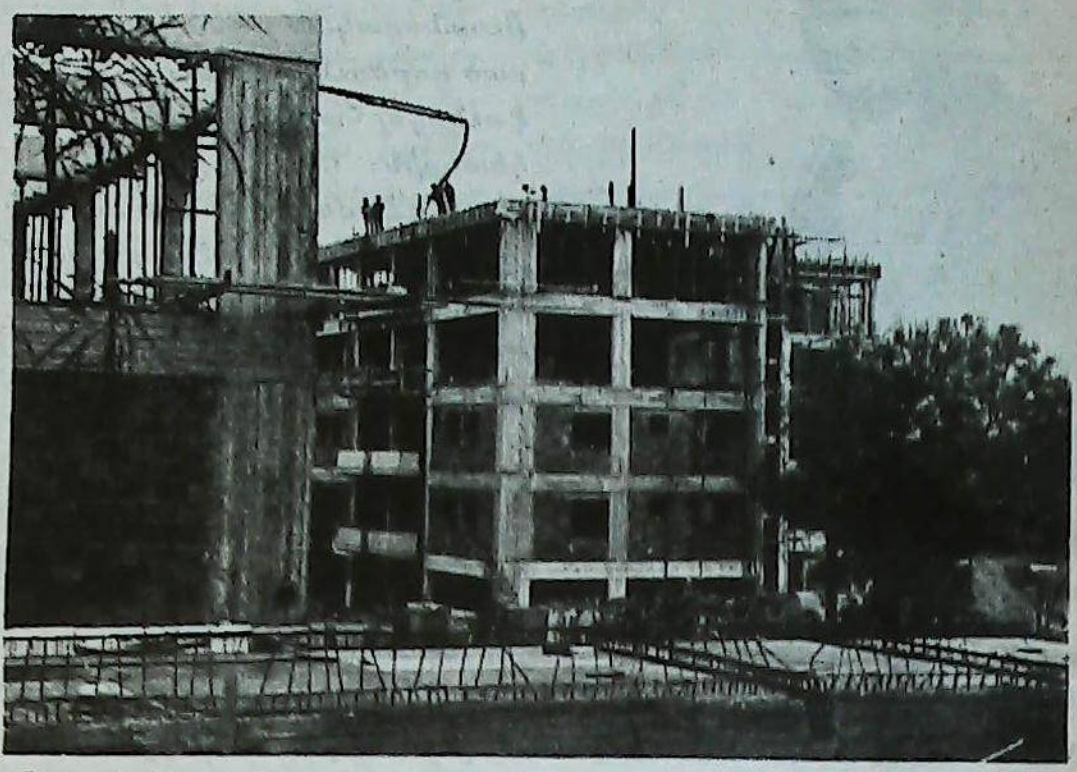

Ուսուցիչներու շէնքը

Այսօր կ'ուզեմ բոլոր մելգոնեանցիներուն հետ վերյիշել մեր պատանի-երիտասարդ տարիները, վերադառնալ տասնեակ տարիներու անջրպետով հաստատութիւն, ուր բոլորս մեր ամենազգայուն տարիները անցուցինք նոյն պուրակներու շուքին տակ, դասարանային նոյն գրասեղաններուն առջեւ, նոյն ժայռոտ խաղավայրերուն վրայ ինկանք ու վիրաւորեցինք մեր տակաւին փափուկ մորթերը: Նոյն ճաշացուցակը ունեցանք տարիներ շարունակ, նոյն երգերը երգեցինք հանդիսասրահին բեմէն ու նոյն ուսուցիչներով հրջապատուեցանք:

Աւանդութիւններ փոխանցուեցան սերունդէ սերունդ, անոնք պատմուեցան նոյնիսկ երբ մենք տարտղնուեցանք գաղութէ գաղութ ու կազմեցին Մելգոնեանցի սերունդներու տիպարը:

Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը մեզմէ իւրաքանչիւրին միտքին ու սիրտին մէջ ձգեց այնպիսի հիմնական ազդեցութիւն, այնպիսի հիմնական դրոշմ որ եղան անջընջելի ու մենք զանոնք կրեցինք ու պիտի շարունակենք կրել մեր ամբողջ կեանքի ընթացքին:

Մեր նկարագիրը, մեր բարոյական կառոյցը կազմուեցաւ Հաստատութեան մէջ ուր ընդունուեցանք որպէս պատանիներու խառնիճաղանճ մը բազմերանգ յատկանիշերով, բայց դուրս եկանք որպէս միաձոյլ, նոյնանման խառնուածքով երիտասարդներ: Մեր ուսուցիչները, յաճախ ազգային ճանաչումի արժանացած ինչպէս Օշական, Թէքէեան, Վահեան, Շէօհ-

(ՇԱՐ.Ը 11-ՐԴ ԷՋ)

ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀՈՐԻԶՈՆԻՆ ՎՐԱՅ ԻՆՉՊԷ՞Ս ՊԻՏԻ ԴԻՄԱՒՈՐԵՆՔ ԱՐՇԱԼՈՅՍԸ...

Գրեց՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ԱԶԱՏԵԱՆ

Հայոց պատմութիւնը այսքան արագ չէր ընթացած: Շաբթուան մը մէջ պատահեցան դէպքեր որոնք կէս դարէ աւելի չէին պատահած, եւ ըզգուշացուցած էին մեզ թէ կրնային դեռ դարեր հարկաւոր ըլլալ՝ որպէսզի պատահէին անոնք: Սակայն 65 տարիներու ընթացքին պոռթկաց յուզումը անիրաւութեան դէմ, եւ ի խնդիր իրաւատէրութեան: Անոնք որոնք ըսկրսած էին արտմտիլ մեր ժողովուրդի միասնականութեան մասին՝ սի'րտ առին յանկարծ՝ հաստատելով անօրինակ միասնականութիւն մը՝ Ստեփանակերտէն Երեւան, Երեւանէն Մոսկուա եւ Մոսկուայէն մինչեւ հեռաւոր անկիւնները երկրագունդի:

Լեռնային Ղարաբաղի հարցը միացուց մեզ ազգովին եւ եկաւ տալ մեր ժողովուրդին անխորտակելի միասնականութեան ապացոյցը:

Պատմութեան, օրէնքի, սահմանադրութեան եւ ազգագրութեան բոլոր տուեալներով *Լեռնային Ղարաբաղը կը պատկանի Հայաստանին.* Մեզի հետ այդ հաստատումը կատարողը եղած է Ազրպէյճանի Նարիման Նարիմանովը, դեռ 1920-ին, յանուն Պաքուի Սովետին: Սակայն գործադրուած է անարդարութիւնը եւ մնացած է անլոյծ՝ Սովետ Միութեան բազում այլ հարցերուն հետ:

Այս առնչութեամբ հայ ժողովուրդին տարբերային

(ՇԱՐ.Ը 12-ՐԴ ԷՋ)

ԵՌԱՆԴԸ՝ ՆՈՐՈԳԱԾ, ՀԱՒԱՏՔԸ՝ ԿՐԿՆԱՊԱՏԿԱԾ



Տոքթ. Եփրատ Պայրամեանի հետ հանդիպեցի «Արմենիա» հիւրանոցի նախասրահում: Գրեթէ բան չգիտէի նրա մասին: Քիչ մնաց հարցնէի, թէ ո՞րն է նրա այցելութեան նպատակը: Ի՜նչ անմիտ հարց, որ երբեմն աններըրքանկատօրէն հրամցնում ենք սփիւռքի մեր հայրենակիցներին: Հիշում եմ նրանցից մէկի պատասխանը. «Օտարութիւնէն երբ տուն կերթաս, մայրդ քեզի կը հարցնէ՞, թէ ինչո՞ւ տուն եկար»:

Տոքթ. Պայրամեանը, ասես կռահելով վարանմունքս, ասում է. «Հարց ու պատասխան օտարներուն կը վայելէ, հայը հայու հետ զրոյց կընէ»:

Հաճընի հերոսամարտից վերապրած ծնողների զաւակ է: 1930 թուականին Հունաստանից գաղթել են Արգենտինա, ուր ստացել է նախնական կրթութիւնն ու իրաւաբանական համալսարանն աւարտելուց յետոյ արժանացել դատապաշտպանի տիտղոսին: Ուսանողական շրջանից ընկըսած գործուն մասնակցութիւն է ունեցել հայկական գաղութի կեանքին: Եղել է Արգենտինայի «Համալսարանականների միութեան» հիմնադիրներից մէկը, «Հաճընի երիտասարդաց միութեան» հիմնադիրը: Աւելի քան 15 տարի տարել է «Հայ Կեդրոնի» քարտուղարութիւնը: Տարբեր ժամանակներում գործել է որպէս «Հայ Դատի Յանձնախմբի» քարտուղար, համազգային տօնակատարութիւնների ատենադպիր: Վերջերս կազմակերպուած «Ցեղասպանութեան դէմ միջմիութենական խորհրդի» հիմնադիրներից է եւ առաջին ատենադըպիրը: Հայկական գաղութին իր նպաստն է բերում նաեւ որպէս հայերէնի թարգման:

– Հայաստան եկած եմ որպէս Արգենտինայի Պրոֆեսիոնալներու միութեան նախագահ՝ Սփիւռքահայութեան հետ Մշակութային Կապի Կոմիտէի հրաւերով: Մեր միութեանը անդամագրուած են 580 հայազգի պրոֆեսիոնալներ, որոնց մէջ կան իրաւաբաններ, բժիշկներ, ճարտարապետներ, քիմիկոսներ եւ այլն: Միութեան նպատակը պրոֆեսիոնալներուն մէկտեղ հաւաքելն է, հայկական գաղութին հետ անոնց կապելը:

Անոնցմէ շատերը հեռացած էին հայկական շրջանակէն, օտարացած էին: Այդ մեծ ուժը չէինք կրնար ձգել: Անոնք ի զորու էին զարգացնել մեր գաղութը, ճանչցնել մեր մշակոյթը օտարին, իրենց մասնագիտութեամբ օգտակար ըլլալ համայնքին, պաշտպանել մեր ազգային իրաւունքները, հասնիլ ցեղասպանութեան ճանաչումին՝ բոլոր ազգերու կողմէ: Բայց ամէնէն կարեւոր կէտը անոնց Հայրենիքի հետ կապելն է, կամուրջ մը ստեղծել, փոխշահաւէտ համագործակցութիւն մը հաստատել: Մեր մասնագէտները հոժարութեամբ կ'ուզեն Հայաստան գալ, իրենց մասնագիտութեամբ օգտակար ըլլալ Հայրենիքին եւ սորվիլ Հայրենիքէն: Այս հարցերու մասին պարոն Դալլաքեանի հետ խօսելու առաքելութեամբ եմ եկած հոս: Պրն. Դալլաքեան լսած է մեզ եւ ընդառաջելով մեր գաղափարներուն՝ գործնական ընթացք տուած է: Երբ մենք իրեն ըսինք. «Գորդեան հանգոյցը կտրած էք», ան ըսաւ. «Ոչ թէ կտրեցինք սրով, այլ քանդեցինք»:

Վերջին տարիներու արգենտինահայ կեանքը աշխուժացած է: Հայապահպանումի մեր ճիգերը արդիւնք տուած են: Հայրենիքն ալ իր կողմէ ուղղութիւն եւ զօրութիւն տըւած է մեր ճիգերուն: Այժմ Արգենտինայում 80.000 հայ կ'ապրի: Ունինք դպրոցներ ե՛ւ առաջնակարգ, ե՛ւ բարձրագոյն ճիւղերով, ուր կ'ուսանեն 3.000-էն աւելի աշակերտներ: Ունինք զանազան կազմակերպութիւններ՝ իրենց թերթերով, երիտասարդական, մարմնամարզական, մշակութային, ազգային միութիւններ: Ազգային իշխանութիւնը կը կազմէ Պուէնոս Այրէսի առաջնորդարանը, որ կը գլխաւորէ Գրիգորիս Եպիսկոպոս Բունիաթեան, ան կը ջանայ համերաշխութիւն գոյացնել գաղութին մէջ: Այս տարի ապրիլի 24-ի սգո հանդէսը նշուեցաւ մասնակցութեամբ 34 միութիւններու: Այս առթիւ Սրբազանը բոլոր միութիւններու անունով խնդրագիր ներկայացուց Արգենտինայի պրեզիդենտ Ալֆոնսինին, որպէսզի ան իր քաղաքականութեան մէջ որդեգրէ հայկական ցեղասպանութեան ճանաչումը կառավարութեան կողմէ (երեսփոխական եւ ծերակուտական ժողովը արդէն ընդունած է այս փաստը:)

Շնորհիւ Հունաստանէն, Լիբանանէն գաղթած հայերու, արգենտինահայ գաղութը նոր ուժեր ստացած է: Օտարախօս հայերուն համար հայերէնի դասընթացներ կ'ուզենք բանալ, կը ջանանք, որ ընտանիքներուն մէջ զուտ հայերէն խօսին: Արգենտինացին հայը կը սիրէ իրպէս աշխատասէր, ստեղծող ժողովուրդ եւ մեծ հետաքրքրութիւն կը ցուցաբերէ անոր պատմութեան ու մշակոյթի հանդէպ: Որպէս խօսքերուս ապացոյց կը յիշեմ, թէ ինչ խանդավառութեամբ տեղացի ժողովուրդը կառնէր ու կը կարդար սովետական դեսպանատան մէջ ցուցադրուած «Սովետական Հայաստան» ամսագիրի «Կռունկ» իսպաներէն հավելուածը:

Երկրորդ այցելութիւնս է Հայրենիք: Անդրանիկ այցս 25 տարի առաջ էր: Ինծի ոչ այնքա՛ն կը զարմացնէ ու ուրախութիւն կը պարգեւէ Հայրենիքիս կառուցումին թափն ու առաջընթացը, որքան մարդոց կերպարանափոխութիւնը: Անոնք աւելի ժպտուն կերեւին, աւելի հպարտ, անոնց հայացքիմ մէջ տիրականութիւն մը կը տեսնիմ, քայլերուն մէջ՝ վճռականութիւն: Ինծի ալ պատեց անոնց վճռականութիւնը, եւ Պուէնոս Այրէս կը դառնամ եռանդս նորոգած, հաւատքս՝ կրկնապատկած:

«ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»
1987

Վ. ԻՍՐԱՅԵԼԵԱՆ

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

(ՇԱՐ. 9-ՐԴ ԷՋԷՆ)

խատանքին, հսկայ ճիգերուն, եւ բազմատեսակ դըժուարութիւններուն. սեւ եւ ապերախտ գործ – ինչպէս բոլոր ազգային գործերը:

Սակայն՝ արգելքներն ու խոչընդոտները իրապաշտօրէն տեսնել՝ չի նշանակեր անպայմանօրէն յուսահատիլ, ձեռնթափ կամ անձնատուր ըլլալ եւ մանաւանդ՝ չսկսիլ աշխատանքի: Բոլորս գիտենք այս պարտուողական հոգեբանութեան վնասակար եւ վըտանգաւոր արդիւնքները ազգային գործերու մէջ ընդհանրապէս, եւ այս պարագային մասնաւորապէս: Փորձառութիւնը ցոյց կու տայ թէ՝ երբեք ուշ չէ օգտակար –որչա՛փ կենսական– գործի ձեռնարկելու համար, եւ պէտք է որ այլեւս սկսինք:

Որովհետեւ՝ ինչպէ՞ս ակընկալել որ հայ դպրոցները իրենց հոգաբարձութիւններով, յանձնախումբերով, տընօրէնութեամբ եւ ուսուցչական կազմերով, յաջողին հայ աշակերտներուն հայերէն սորվեցնել, քաջալերեն որ իրարու հետ հայերէն խօսին դասարանին մէջ –հայերէնի դասաւանդութիւններու ընթացքին– եւ զբօսանքներուն, տան անոնց հայեցի կրթութիւն ու դաստիարակութիւն, ներմուծեն իրենց մէջ մեր ազգային մշակոյթի հարստութիւնները, մեր աւանդութիւնները, բարքերն ու սովորութիւնները –իրել անվերապահօրէն Մայր Հայրենիքը, ազգասէր ըլլան նուիրումի աստիճան, անշուշտ առանց երթալու ազգայնամոլութեան եւ այլամերժութեան, օգնեն տկարին, եւ յարգեն մեծերը, պատիւ բերեն իրենց ազգին... եւայլն–: Երբ մենք բոլորս՝ պատրաստ չենք անոնց տալու մեր լաւագոյն աջակցութիւնը, գործակցութիւնն ու զօրավիգը, նիւթական թէ՛ բարոյական ամենազդու միջոցները եւ գնահատանքը – վերջ ի վերջոյ՝ մեր մշակներն ալ մարդեր են մեզի պէս, եւ ունին իրենց ընտանեկան ծանր պատասխանատուութիւնները, անձնական թռիչքները, իղձերը եւ երազները: Եւ նմանաւանդ մենք ի վիճակի չենք խնդրելու մեր սիրելի փոքրիկներուն եւ պատանիներուն ծնողներէն որ՝ իրենց տուներէն ներս փորձեն սովորութիւն դարձնել հայերէն մեծաքանչ լեզուի գործածութիւնը... իրենց զաւակներուն հետ: Ինչո՞ւ չկրնանք: Ազգապահպանումը դժուարին առաքելութիւն մըն է որ բոլորէս կը պահանջէ որոշ զոհողութիւններ, եւ ուր իւրաքանչիւր հայ անհատ, ծնողք, հաստատութիւն, եկեղեցի եւ դպրոց ունին իրենց համապատասխան դերը: Եւ չենք կարծեր որ, այս դարուն տակաւին, գոյութիւն ունենան անհատ մը, կամ ընտանիք մը որոնք մերժեն կատարել արդարացի եւ ընդունելի ճիգեր եւ զոհողութիւններ:

Մաղթենք որ, այսօրուան «անկարելի» երազը իրականանայ, հայ լեզուին գործածութիւնը ընդհանրանայ եւ գրաւէ իր աւանդականօրէն մենաշնորհեալ դիրքը բոլորիս հոգիներուն, եւ մտքերուն մէջ, յօգուտ մեր ազգային գերագոյն շահերուն, եւ սրբազան դատին:

Ոն յառաջ կրթական պատասխանատուներ եւ ազգային ղեկավարներ... վարձքերնիդ կատար՝ հայ դպրոցներ, հաստատութիւններ եւ կազմակերպութիւններ, մտքի մշակներ, եւ հայ լեզուն քաջալերող... հայ ծնողներ եւ անհատներ:

ՆՈՐԱՅՐ ԳԱՐԱՏԱՆԵԱՆ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգային եւ Եկեղեցական աւանդութիւն է «Յիշատակ մեռելոց» կատարել ամէն Տաղաւար տօներու յաջորդող Երկուշաբթի օրը:

Յարգելով սոյն աւանդութիւնը Երկուշաբթի, 4 Ապրիլին, Ազգային գերեզմանատան Ս. Երրորդութիւն Մատրան մէջ պիտի մատուցուի Ս. եւ Անմահ Պատարագ ու հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն, Ս. Յարութեան Զատկի տօնին յաջորդող «Յիշատակ Մեռելոց»ին առիթով:

Փոխադրութեան համար կատարուած է մասնաւոր կարգադրութիւն եւ առաւօտեան ժամը 9-ին միքրոներ ճամբայ պիտի ելլեն բոլոր եկեղեցիներէն (Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ, Ֆլօրէս, Վ. Լոփես եւ Վ. Ալսինա):

Կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալները ներկայ գըտնըւելու Ս. Պատարագին յարգելու համար իրենց մեռելներուն յիշատակը:

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ողբացեալ Թորոս Էրճէքեանի մահուան առաջին տարելիցին առթիւ՝ իր ընտանիքը հոգեհանգիստի պաշտօն պիտի կատարել տայ Մարտ 27-ին, Գորտոպա Նահանգի Ս. Գէորգ Եկեղեցին մէջ:

Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՈՒՍՈՒՑԻՉ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Հ.Բ.Ը. Միութեան Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութիւնը, Նախակրթարանի եւ Երկրորդականի բաժիններուն համար կարիք ունի կարող ուսուցիչներու:

Հետաքրքրուողները կրնան դիմել Քարտուղարութեան՝ Օր. Անի Գալայճեանին, ամէն օր ժամը 10-էն 12:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀԻՆ ՈՒ ՆՈՐ ԵՐԱԶԸ

(ՇԱՐ. 9-ՐԴ ԷՋԷՆ)

մէկեան, Կիրակոսեան, Թոփճեան եւ տակաւին բոլոր այն համեստ բայց նուիրեալ դաստիարակները, տուին մեզի նախ ազգային հպարտութեան գաղտնիքը եւ ապա նաեւ այն հարուստ ու ամուր դաստիարակութիւնը որ մա'րդը կը յատկանշէ, իսկ մեր պարագային, Հաստատութեան հայադրոշմ միջավայրին մէջ, հա'յ մարդը, որպէսզի մենք հայ կեանքին ներս դառնանք բեւեռներ հայկականութեան:

Մենք հաստատութենէն դուրս եկանք երիտասարդական խանդավառութեան հարուստ ու առողջ հեռանկարներով զինուած: Խոհեմապէտ էինք ինչպէս կ'ըլլան բոլոր երիտասարդները կեանքի այդ տարիքին, բայց մեր խոչը նպատակակէտ ունէր ազգային ծառայութեան հեռանկարը: Ու մենք մեզի արդարութիւն ընելով պէտք է ընդունինք որ հաւաքական-օրէն չկարացանք այդ հեռանկարի հետապնդումին մէջ ու չդրժեցինք մեր խոչը:

Առոր ապացոյցն է որ ե-ղեռնէն անմիջապէս վերջ տասնեակ տարիներ, գաղութ գաղութ Մելգոնեանցին եղաւ միակ պատրաստուած ու պատրաստակամ սերունդը որուն դիմեց մեր ժողովուրդը զոհացնելու համար իր մշակութային, դաստիարակչական կարիքները: Ու Մելգոնեանցին անսակարկ տրամադրութեամբ, տրամադրեց ինքզինք հայ կեանքի հոգեկան ու մտային վերակառուցումը կարելի դարձնելու համար, երբ յուսաբեկ հայ զանգուածներ, անկազմակերպ, տնտեսական միջոցներէ զուրկ խռնուած էին հիւրընկալ-թոյլատու երկիրներու մէջ:

Մելգոնեանցիներու առաջին սերունդն էր այս որ կոչուեցաւ ամենանուիրական, ամենադժուար, ամենամեծ զոհողութիւնը պահանջող կոչումին ու պատուով կատարեց զայն երախտապարտ ձգելով մեր ժողովուրդը:

Այսպէս երբ 1928-ին Հաստատութիւնը բացաւ իր դռները, առաջին ընդունուողները եղան ընդհանրապէս որբեր, եղեռնի որբերը: Մելգոնեան եղբայրները – խունկ



Գլխաւոր շէնքը

ու աղօթք իրենց յիշատակին երբ այսօր բոլորս խանդաղատանքով ու երախտապարտ զգացումներով կը վերադառնանք իրենց հոգիներուն – ուզեցին իրենց բոլոր նիւթական միջոցները տրամադրելով մեր ժողովուրդին, հայ որբը զարձընել հայ հոգիի վերականգնումը սպառազինող կենսունակ ոյժ: Այդպէս է որ Մելգոնեանի առաջին սերունդները, ակումբները: Ասոնք եւս, Մինչեւ Արեւելքի մէջ շատ պարզ, անպաճոյճ, փոքր սրահներ, որպէս մղիչ ոյժ ունէին միշտ Մելգոնեանցի շրջանաւարտները: Այդ համեստ կեդրոններու մէջ կար խանդավառութեան այնպիսի ոյժ որ կրնար զանգուածներ ցնցել, ու Մելգոնեանցին այդ ոյժին մղիչ ազդակն էր:

Այսպէս է որ երկար տարիներ Մելգոնեանի առաջին սերունդները, չափազանց համեստ վարձատրութիւններով քաղաքներու թէ գիւղերու մէջ հայ զպրոցին, հայ ակումբին կենսունակութիւն տուող, խանդավառութիւն յառաջացնող ուսուցիչներ, գործիչներ եղան ու արժանացան մեր ժողովուրդի գնահատումին ու երախտագիտութեան: Կան տակաւին այս սերունդներու ամենահիներէն ներկայացուցիչներ՝ ինչպէս Օննիկ Սարգիսեան, Տիգրան Սէֆէրեան, Մարտիրոս Մարտիրոսեան, հաւանաբար նաեւ ուրիշներ որոնք հիմա իմ յիշողութենէս կը վրիպին եւ կը խնդրեմ որ ներողամիտ ըլլան անոնք: Ասոնք է որ շատ համեստ պայմաններու մէջ աշխատեցան, կ'աշխատին տակաւին իրենց ալեհեր տարիքին, մանաւանդ անոնք որոնք իրենց զոհաբերութեան մէջ չկրցան իրենց անձնական կեանքի առաջասոը ապահով հանգրուաններու հասցնել, մեր ազգային կեանքի պայմաններուն բերումով: Սակայն որքա՜ն մեր ժողովուրդը երախտապարտ պէտք է ըլլայ իրենց ինչպէս եւ մենք Մելգոնեանցիներս, որովհետեւ անոնք է որ Մելգոնեան սերունդներու նուիրումը յատկանշեցին մեր ժողովուրդին մօտ:

Մելգոնեանի երկրորդ շերջանի սերունդները, երբ այլեւս մեր կրթական հաստատութիւնն ու երիտասարդական կեդրոնները չնորհիւ մեր ժողովուրդի ձեռնարկութեան ու տնտեսական միջոցներու վերականգնումին, ձեւափոխուեցան, եղան չքեղ, հրապուրիչ ու ներգրաւեցին դաստիարակներու եւ երիտասարդական ղեկավարներու նոր հոյլեր, Մելգոնեանցին իր գիտական պատրաստութիւնը նոր օրերու պահանջներուն բերելու ուշիմութիւնը ունեցաւ դիմելով համալսարաններ:

Կարեւոր մաս մը այս սերունդներէն գնաց հայրենիք ու հոն ամբողջացնելով իր մասնագիտական ուսումը նըւիրեցաւ հայրենիքի վերելքին: Այսօր եթէ սփիւռքի բոլոր գաղթօճախներուն մէջ կը հանդիպինք այս երկրորդ շրջանի սերունդներու ներկայացուցիչներուն, որոնք հայ կեանքի ղեկավարութեան մէջ պատասխանատու դիրքերու վրայ կը գտնուին, հայրենիքի մէջ անոնք գրականութեան, գեղարուեստի, գիտական ու ընկերային բոլոր մարզերու մէջ հեղինակաւոր կոչումներ ստացած են եւ չնորհակալ աշխատանք կը կատարեն մասնակցելով հայրենիքի կերտումին ու վերելքին:

Ահա թէ ինչո՞ւ մեր ժողովուրդը բացառիկ գնահատանքով կ'արտայայտուի Մելգոնեան կրթական Հաստատութեան անփոխարինելի դերին մասին, որ Մինչեւ Արեւելքի քայքայուող հայ գաղթօճախներուն դիմաց կը մնայ միակ հայեցի դաստիարակութեան գլխաւոր ամրոցը:

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆԻ 60-ԱՄԵԱԿԸ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՄԷՋ

Մելգոնեանի ու Մելգոնեանցիներու դերին գիտակցութիւնն էր որ հայրենի իշխանութիւնները մղեց 1988ին, հաստատութեան վաթսունամեակին, արժանի ու արդար գնահատանքը չնորհել Մելգոնեան կրթական Հաստատութեան վաստակին: Այդպէս է որ երբ վաթսունամեակի առիթով փոքր խումբ մը Մելգոնեանցիներու այցելեց հայրենիք, արժանացաւ Եփիւռահայութեան Հետ Մշակութային Կապի Կոմիտէի տոնական հիւրասիրութեան: Բայց ամենամեծ ցոյցը եղաւ երբ Կոմիտէն Հաստատութեան ամբողջ երգչախումբը հրաւիրեց հայրենիք, աւելի քան վաթսուն հոգի, չքեղօրէն տօնելու համար Հաստատութեան վաթսունամեակը: Կոմիտէն իր պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով նման մեծ խումբ մը ուսանողներ կը հրաւիրէր հայրենիք, ցոյց տալով իր ընծայած կարեւորութիւնը հաստատութեան դերին:

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը որ վաթսուն տարիներ ձեռնհասութեամբ ու զուարգուրանքով հովանաւորած ու վարած էր Հաստատութիւնը, հրաւէրին ամբողջական իմաստին գնահատումով դրական կերպով

(ՇԱՐ.Ը 18-ՐԴ ԷՋ)

UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA
INSTITUTO MARIE MANOOGIAN
*CURSO LECTIVO 1988 * ABIERTA LA INSCRIPCION*
JARDIN DE INFANTES SERPUHI EKSHIAN *Nuevo Horario: 9,30 a 16.30 HS.*
ESCUELA PRIMARIA BERDJUHI EMIRIAN
COLEGIO SECUNDARIO-BACHILLERATO MERCANTIL
1° a 5° AÑO DORIS TCHINNOSIAN
INTEGRE A SUS HIJOS EN LA COMUNIDAD ARMENIA DESDE PARECORDZA*GAN*
ARMENIA 1322

ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՀՈՐԻՋՈՆԻՆ ՎՐԱՅ

ԻՆՉՊԻ՞Ս ՊԻՏԻ ԴԻՄԱԽՈՐԵՆՔ ԱՐՇԱԼՈՅՍԸ...

(ՇԱՐ. 9-ՐԴ ԷՋԷՆ)

ողբկումը ուսանելի բազում կողմեր ունի: Բոլորս մեր շունչը բռնած՝ կը սպասենք դէպքերու զարգացման:

Չէ՞ որ Սեւրը մեզի հսկայ Հայաստան մը պիտի տար,

Չէ՞ որ դաշնակիցները կիլիկեան օճախ մը պիտի ստեղծէին իրենց փոքր դաշնակիցին համար,

Չէ՞ որ Ղարաբաղն ու Նախիջեւանը մեր վերածնած հայրենիքին անբաժանելի մէկ հողաշրջան կը հոչակուէին:

Սակայն այս բոլոր խոստումներն ալ պահ մը լուսատրեցին հայաշխարհի մթագնած երկինքը եւ անցան ու կորսուեցան մեր յոյսերուն նման:

Այսօրուան դէպքերը կրնան միեւնոյն ուղիով ընթանալ կամ կրնան *վերջապէ՛ս* իրագործել հանգրուան մը մեր ազգային դատին ճամբուն վրայ: Հայկական դատը, կամ անոր որեւէ հանգոյցը, կըրնայ լուծուիլ երբ երկու պայմաններ գոյանան:

ա) Երբ արտաքին ճաղաֆական պայմանները թոյլատու ըլլան: բ) երբ ներքին պայմանները հասունցած ըլլան, եւ մեր ժողովուրդը պատրաստ ու գիտակից ըլլայով իր իրաւատիրութեան եւ օգտուելով պատմական հանգրուանի կարելիութիւններէն առնէ ուղիղ բայլը ատենին:

Հայաստանի մէջ թէ սփիւռքի՝ հայ ժողովուրդը ցարդ շարժեցաւ հասունութեամբ, իրապաշտութեամբ եւ անհատական օրինապահութեամբ:

Կ'արժէ մի առ մի քննել այս երեւոյթները, որոնմէ եթէ զարգացուին միեւնոյն թափով եւ ուղղութեամբ, անխուսափելիօրէն պիտի առաջնորդեն Լեռնային Ղարաբաղի արդար լուծման:

ա) Երեւանի մէջ կատարուող ցոյցերուն մասին այլազան թիւեր տրուեցան, 15 հազարէն մինչեւ մէկ միլիոն: Այդ երկու գումարներուն միջեւ որեւէ բազմութիւն անպայմանօրէն պիտի գործէր սխալներ, պիտի երթար ծայրայեղութեան եւ նոյնիսկ՝ անիշխանութեան: Սակայն, Հայաստանի ժողովուրդը – գիտակից պահին յղութեան – նախ ինքզինքէ յայտգեց եւ ապա՝ նաեւ հանրային կարգ ու կանոնը: Ան իր իրաւատիրութիւնը հոչակեց գոռ այլ զուսպ շեշտով, անզիջող վճռակամութեամբ սակայն օրէնքի ու կանոնի ճամբով:

Ի տես երկրի ժողովուրդին ճաղաֆական այս հասունութեան եւ անտեղիտալի կամքին՝ Հայաստանի իշխանութիւնները եւս դիտէ գըշեցին հայ ժողովուրդին հետ՝ դիմելով Մոսկուայի իշխանութեանց որ լուծեն Լեռնային Ղարաբաղի վերջին հարցը՝ հիմնուած համայն Խորհրդային Միութեան օրինական հիմքը հանդիսացող սահմանադրութեան տրամադրութեանց պայմանական խոստումներու վրայ:

բ) Անգամ կը եւս շեշտուեցաւ հայ հոգեւոր իշխանութեան եւ մտաւորականութեան դերը հայ ժողովուրդի ճաղաֆական կեանքին մէջ: Ամենայն Հայոց Հայրապետը թէ թիկունք կանգնեցաւ Լեռնային Ղարաբաղի արդար պահանջին եւ թէ յորդոր կարդաց հանդարտութեան եւ ի օրինապահութեան:

Իսկ միւս կողմէ, Հայաստանի Պետական ներկայացուցիչներէն առ ժողովուրդի՝ ներկայացուցիչները –մտաւորականներ Սիլվա Կապուտիկեան եւ Զօրի Բալայեան– հանդիպեցան Պր. Կորպաչեւին, Հայաստանի ու Ղարաբաղի լեռներուն կոչը հասցնելու Բրեմլին:

գ) Ամենէ որ կարդացին Ղարաբաղցիներու կոչը անդրադարձան թէ պետական մարդոց վայել ինչպիսի՛ լըրջութեամբ եւ օրինապահութեամբ բանաձեւուած էր այդ կոչը, վկայակոչելով սահմանադրութեան առնչակից բոլոր տրամադրութիւնները, Սովետական Պետութեան բոլոր օրէնքները եւ Կուսակցութեան մէջ դասանաբանութիւնը: Ղարաբաղցիներու ազատատենչ ու մոնչող ոգին՝ ամբողջութեամբ վերածուած էր անտեղիտալի իմաստութեան մը:

դ) Ի դէպ ոչ մէկ տեղ – Ղարաբաղ, Հայաստան թէ Ընփիւռ – ցոյցերը ստացան հանկաւսվեր գրգռուածութեան բնոյթը: Հայ ժողովուրդը այնճան լրջութեամբ եւ շրջահայացութեամբ հրապարակ հանեց իր պահանջատիրութիւնը որ նոյնիսկ Արեւմուտքի լրատու գործակալութիւնները – որոնմէ հակառակ են նման երեւոյթներ հակահոռհրդային արտայայտութեանց վերագրելու – չյաջողեցան զայն իր բնոյթէն տարբեր գոյնով մը ներկայացնելու հարցը:

ե) Ի պատիւ սփիւռհահայութեան պէտք է ըսենք թէ անեւս շարժեցաւ մէկ մարդու պէս, հոգ չէ թէ իրեն յատուկ ամենորդաշնակութեամբ, երբեմն նոյնիսկ աւանդական օրէն մնամոլութեամբ գործող տարբեր իմքնագործութիւն ցոյց տուին: Բոլոր հատուածները տեսակէտի ու պահանջի միեւնոյն զսպանակով լարուեցան նոյնիսկ առանցնաբար շարժելու պարագաններուն՝ զուգահեռ ուղի մը բռնեցին: Պատմական պահին գիտակցութիւնը կարծէք սարսած էր իւրաքանչիւր հայու եւ իւրաքանչիւր հատուածի ներաշխարհը:

զ) Արտաքին ճաղաֆական պայմանները եւս ամէնէն յոյսատուն կը նկատուին այս շրջանին, մանաւանդ երբ յայտարարուած են *կլասնոստը* ու *վերեսթրոյքան*, որոնք փորձաքարի մը կը սպասեն եւ Ղարաբաղի հարցը պիտի հանդիսանայ այդ փորձաքարը, երբ ամիսէ մը Պր. Կորպաչեւէն եւ իր պաշտօնակիցները նստին լուծելու այդ հարցը *«ազգութիւններու վերաբերեալ լենինեան ըսկզբունքներով»*:

Կ'ըսուի թէ Սովետ Միութիւնը մօտ 20 անլոյծ ազգային հարցեր ունի· մեմէ կը հաւատանք թէ Ղարաբաղը այդ անլուծելի հարցերուն ամէնէն *լուծելին* է:

Պէտք չէ մոռնալ որ Սովետ Միութեան մէջ ալ, գերագոյն մակարդակի վրայ ստեղծուած եւ թոյլատու պայմաններ՝ Փոլիթպիւրոյէն հեռացումը երկու թուրք անդամներուն՝ Ղազախստանի Միմմուհամմէտ Քոնաեւին ու Ատըրպէյճանի Հայտար Ալիեւին: Մանաւանդ այս վերջինը կը հանդիսանար հայոց ոխերիմ թշնամին Ղարաբաղի հարցին մէջ, եւ յառաջ բերած էր յեղուշածոյ ամբողջ նոր պատմագրութիւն մը, ըստ որուն ատրպէյճանցիները կը դադրէին այդ դարուն Կովկաս թափանցող թաթարներու շառաւիղը ըլլալէ ու կը դառնային ժառանգորդները տեղւոյն քրիստոնէութիւնը եւ երբեք ապահոնները հետ կը դառնայ Ցրանս: Ան երբեք հետ կը բերեն Աստուածամօր մէկ փայտէ արձանը, հրաշքով կերտուած, եւ զայն կը դնեն երեք սապահոներու ընտանեկան կալուածին մէջ բերդ ակի մը մօտ: Այս վայրին վրայ կանգնուած եկեղեցիին մէջ կը գտնուի այս հըրաշակերտ արձանը:

Մեզի համար հետաքրքրական է այս աւանդավէպը, որ կուգայ Արեւելքէն: Եւ Արեւելքի եկող բոլոր բաներուն նման՝ խորհրդաւոր: Այս պատճառով կը փորձուիմ ամփոփ կերպով թարգմանաբար ներկայացնել զայն:

Ֆուլք տ'Անժու, երուսաղէմի չորրորդ թագաւորը Կոտըֆրուայ եռաք, ամրացուցած էր Պիրչէպան, երկրին հին սահմանագլուխին վրայ, եւ անոր պաշտպանութիւնը յանձնած էր Ս. Տեղեաց Հիւրընկալ Ասպետներու Ուխտէն զինուորներու: Այս Ուխտը հաստատուած էր 1104ին եւ անոր պատկառները թէ՛ զինուր եւ թէ վանական էին: Անոնք կը կրէին խաչանիշ երամխակով սուր եւ իրենց զրահին տակ քուրձ կը հանգնէին:

Պիրչէպային չորս մղոն հեռաւորութեամբ փղշտացիներու հին Աքքարոն քաղաքը կը գտնուէր Մահմետականներու ձեռքը: Անոնք բազմաթիւ բանակ մը ունէին եւ յաճախ կը ուիւներ կ'ունենային Խաչակիրներուն հետ:

1131 Թուականին, Խաչակիրներուն մէջ կը գտնուէին էք նշանաւոր գերդաստաններ (Ֆրանսացի) երեք եղբայրներ, Վատիկանի հրամանով Թողած իրենց ընտանեկան կալուածը եւ գացած՝ Արեւելքի քրիստոնեաներուն պաշտպանութեան համար: Անոնք քաղութեան համբաւ չահած էին եւ միշտ կը գտնուէին կռիւի առաջին գիծերու վրայ:

Օր մը Պիրչէպայի պահակները լուր տուին թէ Աքքարոնէն բազմաթիւ իսլամ զուարտակներ յարձակումի անցած են: Ասոր վրայ երեք եղբայրները հրաման ստացան անոնց ընդառաջ երթալու եւ գանոնք արգիլելու որ մօտենան բերդաքաղաքին: Անհաւասար կռիւը բուռն եղաւ: Խաչակիրները բազմաթիւ թշնամիները սպաննած էին. սակայն այս վերջինները թիւով գերազանց էին: Խաչակիրները վերջապէս ինկան ծուղակի մը մէջ եւ իրենցմէ չատեր սպաննուեցան: Միայն երեք եղբայրները գերի ինկան վիրաւոր, զինաթափուեցան եւ չուաններով կապուած գերի տարուեցան Աքքարոն: Անոնք պիտի սպաննուէին, եթէ մահմետականներու պետը չմիջամտէր, ըսելով թէ այս գերիներուն համար կարելի է մեծագումար փրկագին մը պահանջել: Սակայն գանոնք Աքքարոնի մէջ պահելը սպահով չէր. եւ իսլամ սպայ մը, որ Գահիրէ կը ղրկուէր յատուկ առաքելութեամբ օգնական ոյժ ուղեղու, գանոնք հետը տարաւ իբրեւ պատանդ Սուլթանի մօտ:

Սուլթանը այս ասպետներու քաջութեան մասին պատմածներէն ազդուեցաւ եւ անոնց մեծամեծ վարձատրութիւններ խոստացաւ, եթէ իսլամութիւնը ընդունէին: Նոյնիսկ պատրաստ էր անոնց յանձնելու զինուրական պաշտօն եգիպտական բանակին մէջ: Երեք Խաչակիրները բնականաբար մերժեցին, ըսելով թէ նման առաջարկ մը ընդունիլը հակառակ կը նկատեն իրենց հաւատքին եւ պատիւին, եւ թէ իրենց կեանքը նուիրած են Քրիստոսի:

Անոնց որոշումը փոխել տալու համար Սուլթանը երեք օր պայմանաժամ տուաւ եւ իսլամ կրօնասրները միջոցով փորձեց գանոնք տարհամոզել, բայց անօգուտ: Ասոր վրայ, անոնք բանտ նետուեցան եւ ննջարկուեցան զանազան խստութիւններու:

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՒ ՄԸ ՀՐԱՇԱԼԻՔԸ

Գրեց՝ ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆ (1889–1972)

Ֆրանսայի մէջ բազմաթիւ են Ս. Աստուածածինի անուան ուխտատեղիները, որոնցմէ նշանաւորագոյնն է Լուրդը, ուր ամէն տարի կ'արձանագրուին անբուժելի կարծուած հիւանդներու բուժումին դէպքերը, իբրեւ հերքուած: Այդ ուխտատեղիներէն մէկն է նաեւ Ֆրանսայի Հիւսիսային Նահանգներէն էնի (Aisne) գլխաւոր քաղաքին՝ Լաօնի (կը հնչուի Լան) մօտ գտնուող Լիէս կամ Նոթրը Տամ տը Լիէս գիւղը, մօտ 1500 բնակչութեամբ: Բառական թարգմանութեամբ Լիէս կը նշանակէ ցնծութիւն, իսկ Նոթրը Տամ տը Լիէս՝ ցնծութեան Աստուածամայր: Այս ուխտավայրը կապուած է հրաշափէպի մը հետ, զոր պատահմամբ գտայ վերջերս «Պատմութիւններ եւ Աւանդավէպեր» անուն գիրքի մը մէջ, թարգմանուած իտալերէնէ Լուի տը Բրտոնի կողմէ եւ հրատարակուած 1875ին, Փարիզի մէջ, կաթոլիկ-միջազգային գրատան կողմէ:

Այս հրաշավէպը կը պատկանի Խաչակիրներու շրջանին, ուր երեք Ֆրանսացի ասպետները գերի կ'իյնան մահմետականներու ձեռքը եւ կը տարուին Եգիպտոս: Անոնց չնորհիւ եգիպտոսի սուլթանին աղջիկներէն մէկը կ'ընդունի քրիստոնէութիւնը եւ երեք ասպետներուն հետ կը դառնայ Ցրանս: Անոնք իրենց հետ կը բերեն Աստուածամօր մէկ փայտէ արձանը, հրաշքով կերտուած, եւ զայն կը դնեն երեք ասպետներու ընտանեկան կալուածին մէջ բերդ ակի մը մօտ: Այս վայրին վրայ կանգնուած եկեղեցիին մէջ կը գտնուի այս հըրաշակերտ արձանը:

Մեզի համար հետաքրքրական է այս աւանդավէպը, որ կուգայ Արեւելքէն: Եւ Արեւելքի եկող բոլոր բաներուն նման՝ խորհրդաւոր: Այս պատճառով կը փորձուիմ ամփոփ կերպով թարգմանաբար ներկայացնել զայն:

Ֆուլք տ'Անժու, երուսաղէմի չորրորդ թագաւորը Կոտըֆրուայ եռաք, ամրացուցած էր Պիրչէպան, երկրին հին սահմանագլուխին վրայ, եւ անոր պաշտպանութիւնը յանձնած էր Ս. Տեղեաց Հիւրընկալ Ասպետներու Ուխտէն զինուրականներու: Այս Ուխտը հաստատուած էր 1104ին եւ անոր պատկառները թէ՛ զինուր եւ թէ վանական էին: Անոնք կը կրէին խաչանիշ երամխակով սուր եւ իրենց զրահին տակ քուրձ կը հանգնէին:

Պիրչէպային չորս մղոն հեռաւորութեամբ փղշտացիներու հին Աքքարոն քաղաքը կը գտնուէր Մահմետականներու ձեռքը: Անոնք բազմաթիւ բանակ մը ունէին եւ յաճախ կը ուիւներ կ'ունենային Խաչակիրներուն հետ:

1131 Թուականին, Խաչակիրներուն մէջ կը գտնուէին էք նշանաւոր գերդաստաններ (Ֆրանսացի) երեք եղբայրներ, Վատիկանի հրամանով Թողած իրենց ընտանեկան կալուածը եւ գացած՝ Արեւելքի քրիստոնեաներուն պաշտպանութեան համար: Անոնք քաղութեան համբաւ չահած էին եւ միշտ կը գտնուէին կռիւի առաջին գիծերու վրայ:

Օր մը Պիրչէպայի պահակները լուր տուին թէ Աքքարոնէն բազմաթիւ իսլամ զուարտակներ յարձակումի անցած են: Ասոր վրայ երեք եղբայրները հրաման ստացան անոնց ընդառաջ երթալու եւ գանոնք արգիլելու որ մօտենան բերդաքաղաքին: Անհաւասար կռիւը բուռն եղաւ: Խաչակիրները բազմաթիւ թշնամիները սպաննած էին. սակայն այս վերջինները թիւով գերազանց էին: Խաչակիրները վերջապէս ինկան ծուղակի մը մէջ եւ իրենցմէ չատեր սպաննուեցան: Միայն երեք եղբայրները գերի ինկան վիրաւոր, զինաթափուեցան եւ չուաններով կապուած գերի տարուեցան Աքքարոն: Անոնք պիտի սպաննուէին, եթէ մահմետականներու պետը չմիջամտէր, ըսելով թէ այս գերիներուն համար կարելի է մեծագումար փրկագին մը պահանջել: Սակայն գանոնք Աքքարոնի մէջ պահելը սպահով չէր. եւ իսլամ սպայ մը, որ Գահիրէ կը ղրկուէր յատուկ առաքելութեամբ օգնական ոյժ ուղեղու, գանոնք հետը տարաւ իբրեւ պատանդ Սուլթանի մօտ:

Սուլթանը այս ասպետներու քաջութեան մասին պատմածներէն ազդուեցաւ եւ անոնց մեծամեծ վարձատրութիւններ խոստացաւ, եթէ իսլամութիւնը ընդունէին: Նոյնիսկ պատրաստ էր անոնց յանձնելու զինուրական պաշտօն եգիպտական բանակին մէջ: Երեք Խաչակիրները բնականաբար մերժեցին, ըսելով թէ նման առաջարկ մը ընդունիլը հակառակ կը նկատեն իրենց հաւատքին եւ պատիւին, եւ թէ իրենց կեանքը նուիրած են Քրիստոսի:

Անոնց որոշումը փոխել տալու համար Սուլթանը երեք օր պայմանաժամ տուաւ եւ իսլամ կրօնասրները միջոցով փորձեց գանոնք տարհամոզել, բայց անօգուտ: Ասոր վրայ, անոնք բանտ նետուեցան եւ ննջարկուեցան զանազան խստութիւններու:

(ՇԱՐ. 15-ՐԴ ԷՋ)

(ՇԱՐ. 11-ՐԴ ԷՋԷՆ)

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ ՀԻՆ ՈՒ ՆՈՐ ԵՐԱԶԸ

պատասխանեց կոչին ու ըստանձնեց բոլոր ճանապարհածախսը:

Հայրենիքի մէջ Մելգոնեանցի սան-սանուհիները շրջապատուեցան գգուանքով, ջերմութեամբ, յուզումով: Իրենց համերգային ելոյթները եղան յորդող սրահներու մէջ: Ժողովուրդն ու պատասխանատուներ ոչինչ խնայեցին հայրենի օրերը արժանիի ընելու Մելգոնեանի վարկին ու աւանդութեան: Եւ մեր տղաքն ու աղջիկները վերադարձան լեցուած հայրենական զգացումներով, անմոռանալի յիշատակներով, հպարտ իրենց ինքնութեամբ, մեր ժողովուրդով ու մեր հայրենիքով, ինքնամատուցման նոր խոստումներով:

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆԻ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆԸ

Այժմ կը սկսի Մելգոնեան սերունդներու երրորդ շրջանը: Մինչեւ այսօր Մելգոնեան կը դիմէին մասնաւորաբար Միջին Արեւելքէն ուսանողներ: Դժբախտաբար սակայն մեզմէ անկախ աշխարհաքաղաքական պատճառներով Միջին-Արեւելի գաղութները կը կազմալուծուին, զանգուածային տեղաշարժեր տեղի կ'ունենան ու նոր գաղութներ կը ստեղծուին, կամ հին բայց կայուն գաղութներ կը ծաւալին, կը մեծնան, կը ստանան ժամանակաւոր կենսունակութիւն: Հոսանքը կը շարունակուի դէպի արեւմտեան աշխարհ, եթէ Եւրոպա շատ համեստ բաժին մը կը ստանայ ծաւալող տեղաշարժէն, բայց Գանատա եւ Միացեալ Նահանգներ կը հարստանան նորերու հաստատումով: Ճիշդ է որ տակաւին մաս մը մեր ժողովուրդէն կը ջանայ իր գոյութիւնը արմատացած պահել Միջին – Արեւելքի ազգապահպանման ճիգերը մեծ համեստութեամբ աւելի արդիւնաբեր մթնոլորտին մէջ, բայց ըստ երեւոյթին սփիւռքահայ կեանքը իր վերջին ազգապահպանման պայքարը պիտի մղէ Գանատա, Մ. Նահանգներ, Հարաւային Ամերիկա գիծին վրայ ուր սփիւռքի մեծագոյն զանգուածը կայ ու պիտի շարունակէ աւելնալ: Ուրեմն յառաջ կուգայ սփիւռքի նոր կառոյց մը թուական ու կարելիութեանց նոր սահմանումներով: Այս պայմաններու տակ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը իր ժամանակներու եւ պահանջներու յարմարելու կենսունակութեամբ, Մելգոնեանի համար կը յառաջադրէ նոր հեռանկարներ որպէսզի Մելգոնեան Կրթական Հաստատութիւնը շարունակէ ծառայել մեր ժողովուրդին նոր պայմաններու մէջ ու նոր պահանջներու համաձայն:

Այս ծրագիրը կը հետամտի աշակերտներ ընդունիլ Եւրոպական, Գանատական, Ամերիկեան ու նաեւ Աւստրալիական գաղութներէն: Մելգոնեանի ուսումնական ծրագիրը պատշաճեցուած է վերոյիշեալ երկիրներու կրթական ծրագիրներուն: Այսօր մեր սաները կ'անցնեն Օքսֆորտի եւ Քէմպրիճի սովորական ու յառաջացեալ աստիճանի վկայականի քննութիւնները, ինչ որ իրաւունք կուտայ իրենց ընդունուիլ որեւէ համալսարան վերոյիշեալ երկիրներու մէջ: Այժմ արդէն, քանի մը տարիներէ ի վեր ունինք մօտ 15 աշակերտներ յիշուած գաղութներէն: Ուրիշներ շրջանաւարտ եղած ու մեկնած են:

Հիմնական ու ստիպողական է այս ծրագրին հետապնդումը եթէ պիտի արդիւնաւորուին մեր ժողովուրդի ազգապահպանման ճիգերը: Միայն Մելգոնեանի մէջ արեւմտեան աշխարհէն եկած սերունդներ պիտի կրնան ամբողջական հայեցի դաստիարակութիւն ստանալ, վերադառնալ այդ գաղութներու ծոցը, շարունակել հայ աւանդութիւնը ու հայ կեանքի ղեկավարութիւնը ստանձնել հայեցի գիտակցութեամբ: Բոլոր միւս միջոցները որքան ալ գնահատելի ըլլան կիսամիջոցներ են:

Ու որպէսզի կարենայինք այս ծրագիրը իրականացնել, անհրաժեշտ էր փոփոխութիւններ մտցնել հաստատութեան այսօրուան շինարարական կառոյցներուն մէջ: Գիտէք թէ Հաստատութեան շէնքերը աւելի քան վաթսուն տարիներ գործածուելէ վերջ հինցած, կերպարանափոխուած էին: Ցեղոյ առնք շինուած էին 1920ական թուականներու պահանջքներուն համաձայն ու մանաւանդ պատսպարելու համար հայ որբերը եւ ուսում ջամբելու անոնց: Ճիշդ է որ ժամանակի ընթացքին որբերը մեծցած ու իրենք իրենց կարգին ծնողներ եղած էին ու հաստատութիւնը վերածուած էր կրթական հաստատութեան, բայց շէնքերը մնացած էին իրենց ըսկզբնական ծրագրուած վիճակին մէջ:

ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀՍԿԱՅ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ

Այս գոյութիւն ունեցող պայմաններուն տակ կարելի չէր այլեւս խանդավառել ծնողները, սաները ու մանաւանդ հետապնդել մեր յանդուգն ծրագիրը արեւմտեան աշխարհի մեր տղաքը հրաւիրելու: Ուրեմն Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը զանազան ուսումնասիրութիւններէ վերջ, որոշեց Մելգոնեանի հողին անգործածելի մէկ մասը ծախել ու կառուցանել նոր շէնքեր որոնք պիտի ըլլան ննջարաններու յատուկ սենեակներ, ճաշասրահ, խոհանոց, ուսանողական բազմանպատակ սրահ, ընկերային հանդիպման վայր, գոց մարզադաշտ, բաց պասքեթի, թենիսի, վոլիպոլի խաղավայրեր, ֆութպոլի դաշտի նոր դասաւորում: Ասոնցմէ զատ ամբողջական վերանորոգումի պիտի ենթարկուին հին շէնքերը որոնք պիտի գործածուին որպէս դասարաններ, գիտական աշխատանոցներ, հանդիսասրահ, գրադարան-սերտարան, ընկերային շարժումներու յատկացուած սենեակներ ու սրահներ: Այս բոլորը կը ներկայացնեն հսկայ ծրագիր մը որ պիտի արժէ մօտ 3.5 միլիոն տոլար: Աշխատանքները արդէն սկսած են 1987-ի Ապրիլէն ի վեր, մեծ արագութեամբ կ'ընթանան: Նոր շէնքերն ու խաղավայրերը պատրաստ պիտի ըլլան Ապրիլ 1989ին: Անկէ վերջ պիտի սկսինք հին շէնքերու նորոգութեանց նախ մին ու յետոյ միւսը: Երբ ամբողջ աշխատանքը աւարտած ըլլայ Մելգոնեանը պիտի վերածուի արդիական կրթական հսկայ համալիրի մը որ պատիւ պիտի բերէ մեր ժողովուրդին եւ պիտի մրցի որեւէ նման հաստատութեան մը հետ:

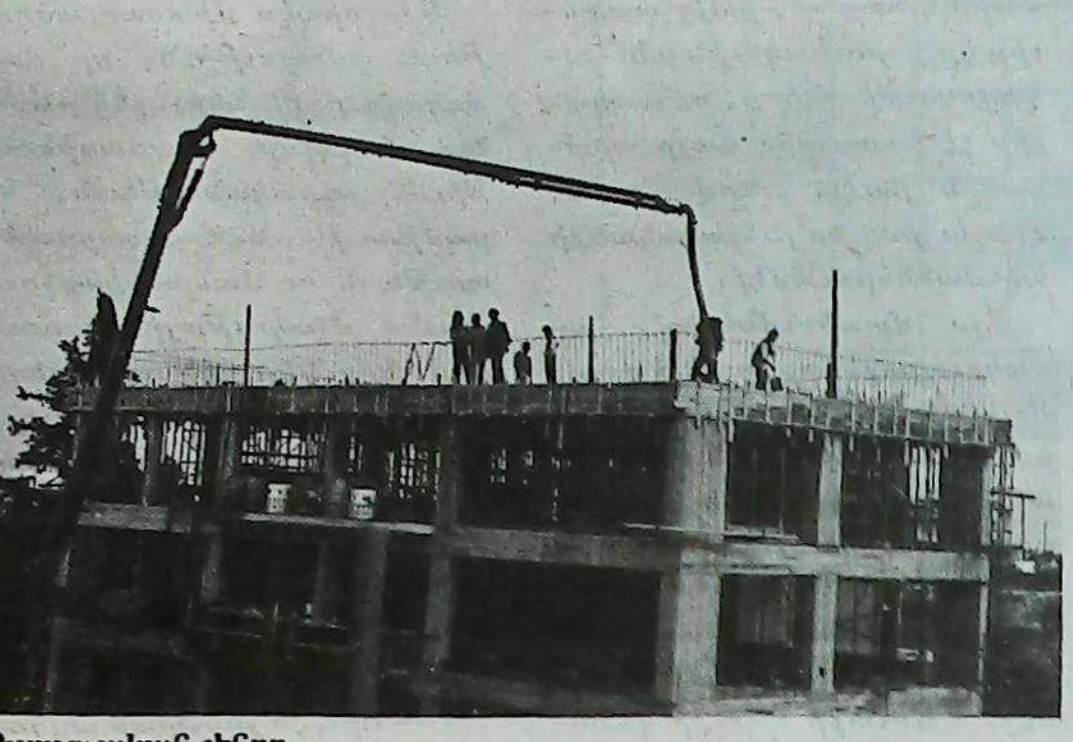

Ուսուցչական շէնքը

Մեր ծախած հողաշերտը տոլարի այսօրուան արժէքով մեզի ապահովեց մօտ 4 միլիոն տոլար:

Ի՞ՆՉ Է ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԸ ՄԵԼԳՈՆԵԱՆԻՆ

Կ'ուզեմ յայտնել որ մեր վերոյիշեալ ծրագիրի իրականացումը քաջալերուեցաւ Լոս Անճելըսի Սանուց Վարչութեան կողմէ առաջին մէկ օրէն երբ կարգ մը ուրիշներ դժգոհութիւններ յայտնեցին կամ անհաճոյ արտայայտութիւններ ունեցան հիմնուած սխալ տեղեկատուութեան վրայ: Ուրախ ենք սակայն հաստատելու որ երբ աշխատանքները սկսած են եւ Մելգոնեանի վերակազմակերպումը սկսած է երեւան գալ, գոհունակութեան արտայայտութիւններ կը բազմանան ամէն կողմէ:

Այս առիթով պիտի ուզեմ անդրադառնալ նաեւ ուրիշ երեւոյթի մը որ երբեմն դեր ու դեմ գաղափարներու տեղի կուտայ: Կարգ մը Մելգոնեանցիներ Հաստատութեան նիւթական կարիքներուն օժանդակելու միտքին հետ հաշտ չեն, առարկելով որ Մելգոնեան հիմնադրամը բաւարար է այդ կարիքները գոհացնելու: Որպէս ընդհանուր սկզբունք ճիշդ չէ այս, մանաւանդ որպէս բարոյական պարտականութիւն, որպէս երախտագիտական զգացում: Տակաւին երբ նկատի ունենանք որ Մելգոնեանի առաւել կարելիութիւնները, մեր դրոշմը հայ հաւաքականութեան վրայ առաւել հիմնաւորող ազդակներ պիտի ըլլան, մեզմէ իւրաքանչիւրէն կը պահանջուի որ Հաստատութեան միջոցները աւելի ընդարձակենք օժանդակելով զայն արդիական բազմազան տրւեալներով:

Որպէս ծանօթութիւն կ'ուզեմ տալ հետեւեալ թուանշանները.- 1937-38 դպրոցական տարեշրջանին Մելգոնեան Կրթական Հաստատութեան տարեկան պիւտճէն էր 10,000 – կիպրական ոսկի: 1987-88ին, այսինքն այս տարի Հաստատութեան պիւտճէն 320,000 – կիպրական ոսկի է, որ կը համապատասխանէ 736,000 – ամերիկեան տոլարի: Այս գումարին միայն 115,000 – տոլարը մօտաւորապէս կը գանձուի աշակերտներէն, ուրիշ 70,000 – տոլար մօտաւորապէս կը ստացուի զանազան Հ.Բ.Ը. Միութեան Կիւլպէնկեան հիմնադրամէն ու կիպրական պետութենէն, որպէս ուսանողական թոշակ: Ուրեմն մնացած 551,000 – տոլարը կը հայթայթէ Հ.Բ.Ը. Միութիւնը Մելգոնեան Հիմնադրամի ու իր ազատ հիմնադրամներու եկամուտներէն: Ճիշդ պիտի ըլլայ յստակացնել նաեւ որ տոլարի անկումն ու տոկոսներու նուազումը վերջին տարիներուն եւս կը բարդացնեն Բարեգործականի կարելիութիւնները: Ահաւասիկ ուրեմն յստակ պատկերը: Տակաւին պէտք է հաստատել որ ամէն տարի բազմապատկըւող կեանքի սղութիւնը ու մանաւանդ մեր ուսուցիչներու թոշակներու արագ յաւելումը – որակաւոր ուսուցիչներ կարենալ պահելու դիտաւորութեամբ – մեր պիւտճէն մեծ յաւելումներու պիտի ենթարկեն ու պիտի դնեն մեզ դըժւար հեռանկարներու առջեւ:

Անշուշտ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը ինչպէս անցեալին, հիմա ու ապագային ալ, գիտակցելով Հաստատութեան հայ կեանքին մատուցած անփոխարինելի ծառայութեան, իր բոլոր միջոցներով պիտի ապահովէ Մելգոնեանի գոյատեւումը: Այս մտահոգութիւններէ առաջնորդուած Բարեգործականի Կեդր. Վարչութիւնն ու Մելգոնեանի Վերաշինման Ցանձնախումբը կը ծրագրեն եկամտաբեր կալուած մը շինել Մելգոնեանի հողին վրայ: Այս կալուածը հաւանաբար պիտի արժէ մօտ 2,5 միլիոն տալր: Այժմ այս գումարին գրեթէ մէկ միլիոնը ունի Ցանձնախումբը, գոյացած հողի վաճառումէն աւելնալիք գումարով եւ ըստացուած տոկոսներով: Կեդրոնական Վարչութիւնը արտօնած է Ցանձնախումբին կարելի միջոցներով գոյացնել վերոյիշեալ գումարը: Երբ այս կալուածը կառուցուի Մելգոնեանի պիւտճէն նոր ներդրումներ պիտի ունենայ եւ հետագայ տարիները աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դիմակալել:

Վերադառնալով Սանուց Միութեանց Հաստատութեան հանդէպ վերաբերումին, յայտնի ճշմարտութիւն է որ ոչ-պետական հաստատութիւնները կրնան գոյատեւել միայն իրենց Սանուց Միութեանց երախտագիտական օժանդակութիւններով: Սաներ, շրջանաւարտներ շատ մեծ գումարներ կը նուիրեն կրթական հաստատութիւններուն ուր իրենց ուսումնական պատրաստութիւնը ունեցած են: Այդ «ալումնայ»ները ոչ միայն կ'օժանդակեն իրենց դպրոցներու պիւտճէն ապահովման, այլեւ կ'ընդարձակեն արդի ժամանակներու պահանջքներուն կը պատշաճեցնեն այդ հաստատութիւնները ու կրթաթոշակներ կը տրամադրեն ուսանողութեան:

Անշուշտ ինծի համար հաճոյք է յայտնել որ Լոս Անճելըսի Սանուցը քանի մը տարիներէ ի վեր նման վերաբերում ունի մեր բոլորին սիրելի հաստատութեան նկատմամբ: Անոնք հայթայթեցին զանազան կարգի օժանդակութիւններ աշակերտութեան առօրեայն հաճելի դարձնելու համար: Շատ յատկանշական էր վաթսունամեակին՝ անոնց հաստատութիւն այցելութեան, տասը հազար տոլարի նուէր փոխգիրը որ կարելի դարձուց Մելգոնեանին ապահովել տասը համակարգիչներ (computor) եւ ուրեմն հաստատել համապատասխան դասընթացքը հաստատութեան մէջ: Անցեալ տարեշրջանին ու այս տարեշրջանին Գալիֆորնիոյ Սանուցին նիւթական օժանդակութիւնը կա-

(ՇԱՐ.Ը 15-ՐԴ ԷՋ)

ԻՆՉՊԷ՞Ս ՏԵՍԱՅ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ

ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Է.

Գրեց՝ ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԱՃԷՄԵԱՆ

Հաւատքը, -մարդ արարածը գիտակցի կամ ոչ- իր մէջ կը կրէ որպէս բարոյական զսպանակ եւ ապաւէն։

Քաղաքակրթական նուաճումները, ազգերու եւ ընկերութիւններու կազմութիւնը, իմաստութեամբ եւ մարդասիրական սկզբունքներով օժտըւած առաջնորդները ներշնչած է հունաւորել մարդ արարածին մօտ գոյութիւն ունեցող հաւատքի այդ զգացումը, -որ ենթակայական էր, եւ կը հաւատար ու կ՚ապաւինէր իր սեփական ուժին ու կարողութիւններուն- եւ զայն ընդհանրականացնել մէկ կարգախօսի տակ, համամարդկային ըլլալու ձգտումով։ Ատկէ՝ կրօններու սկիզբը։

Չկայ ոչ մէկ կրօնական դաւանանք որ չարին, աւերումին, կողոպուտին եւ սպանութեան միտի։ Բոլորն ալ հիմնուած են մարդասիրական սկզբունքներու վրայ, այդ եզակի առաջնորդներուն կողմէ, ինչպիսիք են՝ Մովսէսը, Պուտտան, Թաօն, Կոմփիկիոսը, Քրիստոսը եւ Մոհամմէտը։ Միայն, մարդկային՝ յագուրդ չգտնող ախորժակն է որ ձեւազերծած է զանոնք, կամ կոնակ է դարձուցած, չհաշուիտական տխուր մոլուցքով եւ կեղեքած՝ իր նմանը, դարերու ընթացքին։

Որով՝ ժողովրդականացած բանաձեւեր են Մովսէսին՝ «Աչքի դէմ աչք»ը, Քրիստոսին՝ «Եթէ մէկ երեսդ ապտակեն, միւսը դարձուր»ը, Մոհամէտին՝ «Եթէ քու մէկ աչքըդ հանեն, դուն՝ երկուքը»։

Ամենակարճ ճանապարհով, առանց վերացականութեան դիմելու, իրապաշտ մօտեցումով, եթէ տառացիօրէն գործածուին «Տանարանեայ Պատուիրաններ»ը, արդէն ընկերութիւնները կը վերածուին օրինակելի հաւաքականութիւններու, ինչ ազգի կուզեն պատկանին անոնք։

Քրիստոս, զանոնք պատշաճեցուցած է նոր ժամանակներու եւ գործնականր հաշտեցուցած՝ իմացականին, որուն կը դիմէ ներկայ քրիստոնեայ ընկերութիւնը, ձերբազատ մնալու պայմանով սէքտաբիզմի կոտորակաւորումէն, որպէս մէկ աշխարհ, մէկ մարդկութիւն։ Երկու հազար տարի է անցած, բայց տակաւին կը շարունակուին անհաւասարութիւնները, ու տակաւին չէ խաղաղած մայր արարածին յաւէտ խռով հոգին, մինչեւ իսկ նո՛յն դաւանանքի սահմաններուն մէջ։

Այս մտածումներով համակուեցայ, երբ ես ինձ գտայ Ս. Էջմիածնի հնամենի ու դարաւոր կամարներուն տակ, եւ աջ ու ձախ, շուրջս պլպլացող մոմերու դեղնաւուն լոյսերուն առջեւ նկատեցի հազարաւորներու երկիւղած պաշտամունքը, եւ ելեւմուտքը տաճարին մէջ։ - Մուտքի եւ ելքի դոները իրարմէ զատ են, որպէսզի խճողումներու տեղի չտրուին-։

Մարդեր, որոնք ներամփոփ՝ կը խաչակնքէին իրենց երեսները, կ՚աղօթէին մտովի, մինչ, անկիւն մը՝ երգչախումբը քառաձայն կը մասնակցէր հոգեպարար պատարագի արարողութեան։

Կ՚ըսեն. պատարագը թատերական ներկայացում է։ Այդպէս է, բայց՝ կատարեալը։ Կը նմանի հացահատիկէ պատրաստուած սնունդի, որ ամէն օր կ՚ուտենք, բայց չենք ձանձրանար առնելու՝ անոր համն ու հոտը։ Սա, նաեւ հոգեկան սնունդ է։

Կը դիտեմ շրջապատս։ Հայաստանի ամենահեռաւոր անկիւններէն եկած ուխտաւորներ կան։ Ո՛չ, այս մարդոց միջեւ բոլորովին օտար դէմքեր ալ կան։ Կը հասկնամ թէ ռուսեր, ուքրաինացիներ, պելոռուսեր, վրացիներ են անոնք։ Արդ, անոնք կուգան Խ. Միութեան հսկայ, անափ հեռաւորութիւններէն։ Կարելի՞ է պահ մը չխորհիլ թէ ինչ հակասութիւն՝ երկրին մէջ տիրող վարչակարգին եւ այս եզական պատկերին միջեւ։ Եւ անշուշտ նոյնն է պատկերը Խ. Միութեան իսլամ հանրապետութիւններուն մօտ եւս, ուր մզկիթներու մէջ ազատ է Քուրանի քարոզութիւնը։

Հայոց եկեղեցին ամենահինն է քրիստոնեայ եկեղեցիներուն։ Իսկ Ս. Էջմիածինը կեդրոնն է մեր հաւատքին։ Բայց մեզ համար ան ունի յատուկ նշանակութիւն երկու անժխտելի պատճառներով։

Ա.- որպէս միաստուածութեան իմացութիւն, որ հայ ժողովուրդին ներշնչեց ունենալ հոգեւոր սպառազինութիւն, -գրականութեան, երաժշտութեան, ճարտարապետութեան ու մանրանկարչութեան- մշակութային առումով, որուն լոյսին տակ տեղի ունեցաւ տառերու գիւտը, մինչդարէն հազար տարի առաջ ստեղծուելով ոսկեդար մը, զոր իրաւամբ նկատելու ենք մէկնակէտ մեր ներկայ քաղաքակրթական նուաճումներուն։

Բ.- Որպէս յենարան ազգային գիտակցութեան, եւ համախմբումի կեդրոն որպէս անսասան հիմք, մեզի ամբողջապէս օտար միջավայրերու եւ մեզմէ գերադաս ժողովուրդներումիջեւ, ստանձնած ըլլալով պետութեան պարտականութիւն, մեր անտէր եւ անտիրական օրերուն, երբ տիրող քաղաքական պայմանները մեզմէ խլած էին սեփական հող եւ պետական իշխանաւորներ ունենալու իրաւունքները։

Անոր շուրջ եւ անոր անմար կանթեղէն առաջնորդուած, նուիրեալ եւ առաքինի հոգեւորականներ, հիմնած են համալսարաններ ու յուսաւորած հայ ժողովուրդը, որ միշտ ընդունակ է եղած իւրացնելու ինչ որ բարին է եւ օգտակարը։

Այս բացառիկ յատկութիւններուն համար, Ս. Էջմիածինը, -թէեւ քրիստոնէական վարդապետութեան առաջնորդը- ունեցած է շեղում մը համաշխարհային ըլլալու յատկութենէն ու դարձած հայ-քրիստոնեայ եկեղեցի։

Այլ խօսքով, ազգայնացուցած ենք քրիստոնէութիւնը, որուն հետեւանք կարողացած ենք գոյատեւել քաղաքական աննպաստ պայմաններու ներքեւ։

Հայրենիքիս ջերմ մթնոլորտին մէջ անցուցած մէկ ու կէս ամսուան, -զբօսաշրջիկի մը համար բաւական երկար տեւած- շրջանին, մտահոգութիւնս եղաւ նոյնանալ իմ պապերու հողին ամուր կառչած հարազատներուս հետ։

Կը խոստովանիմ, կրօնապաշտ չեմ, բայց նաեւ անկրօն չեմ։ Իմ հաւատքին հիմերը աւելի առարկայական են քան՝ վերացական։ Կ՚ընդունիմ սակայն թէ՝ մարմինն ու հոգին հաշտ մնալու են իրարու հետ։ Մէկը միւսին լրացուցիչն է։

Պիտի յիշեմ երկու պարագայ, որոնցմէ առաջինը, նըւազագոյն. տասներեք կամ տասնչորս տարուայ անցեալ ունի։ Երկրորդը՝ Հայաստան

(ՇԱՐ.Ը 15-ՐԴ ԷՋ)

ՎԻՍԵՆԹԷ ԼՈՓԵՍ Ս. ԳԷՈՐԳ ԵԿԵՂԵՑԻ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ԱՒԱԳ ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԿՈՒԱՆ ՊԱՇՏԱՄՈՒՆՔՆԵՐՈՒՆ

27 ՄԱՐՏ - 1988 - 3 ԱՊՐԻԼ

Կիրակի, 27 Մարտ, Ծաղկազարդ.-
Առաւօտեան ժամերգութիւն, ժամը 9
Ս. Պատարագ, ժամը 10,30
Դռնբացէք (կէսօրէ վերջ), ժամը 18

Աւագ Հինգշաբթի, 31 Մարտ.-
Պատարագ (Ս. Հաղորդութեան), ժամը 10,30
Ոտնլուայ (կէսօրէ վերջ), ժամը 17
Խաւարում (Գիշերը), ժամը 20

Աւագ Ուրբաթ, 1 Ապրիլ.-
Թաղում (կէսօրէ վերջ), ժամը 18

Աւագ Շաբաթ, 2 Ապրիլ, Ճրագալոյց.-
Ժամերգութիւն (կէսօրէ վերջ), ժամը 18
Ս. Պատարագ (կէսօրէ վերջ), ժամը 19

Կիրակի, 3 Ապրիլ, Ս. Զատիկ.-
Առաւօտեան ժամերգութիւն, ժամը 9
Ս. Պատարագ, ժամը 10,30

Ծանօթութիւն.- Աւագ Հինգշաբթիի պատարագին Ս. Հաղորդութիւն կը տրուի բոլոր ուսանողներուն անխտիր։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ Վ. ԼՈՓԵՍԻ

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆՑ

ՖԼՈՐԷՍԻ ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

ԱՄԻ ՏԵԱՌՆ 1988

27 *ՄԱՐՏ, ԿԻՐԱԿԻ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ*
Սկիզբ ժամերգութեան առաւօտեան ժամը 9ին։
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ 10,30ին։
ԴՌՆԲԱՑԷՔ, երեկոյեան ժամը 5ին։

31 *ՄԱՐՏ, ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ*
Սկիզբ ժամերգութեան առաւօտեան ժամը 9ին։
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ 10,30ին։
Յիշատակ վերջին ընթրեաց եւ Ս. Հաղորդութեան Խորհուրդի հաստատման։ Ս. Պատարագի միջոցին տեղի պիտի ունենայ դպրոցական աշակերտներու համար մասնաւոր խոստովանանք եւ պիտի մատակարարուի Ս. Հաղորդութիւն։
Երեկոյեան ժամը 5ին ԿԱՐԳ ՈՏՆԼՈՒԱՑԻ։
ԽԱՒԱՐՈՒՄ.- Սկիզբարարողութեանց երեկոյեան ժամը 7,30ին։

1 *ԱՊՐԻԼ, ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹ*
Կարգ Թաղման՝ երեկոյեան ժամը 7,30ին։

2 *ԱՊՐԻԼ, ԱՒԱԳ ՇԱԲԱԹ*
Երեկոյեան ժամը 5,30ին արարողութիւն Խթման, ժամերգութենէն վերջ Ս. Պատարագ։
Յաւարտ Ս. Պատարագի, Հովուատան մէջ ՏՆՕՐՀՆԷՔԻ արարողութիւն։

3 *ԱՊՐԻԼ, ԶԱՏԻԿ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ*
Սկիզբ պաշտամանց՝ առաւօտեան ժամը 9ին։
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳ՝ ժամը 10,30ին։ Քարոզ՝ ժամը 11,30ին։

10 *ԱՊՐԻԼ, ՆՈՐ ԿԻՐԱԿԻ*
Յաւարտ Ս. Պատարագի, աւանդական հացկերոյթ եկեղեցւոյ կից «Է. ՊՕՅԱՃԵԱՆ» սրահին մէջ, որու ընթացքին պիտի հրամցուի «ՄԱՆԹԸ» Եկեղեցւոյ Տիկնանց Յանձնախումբի կողմէ, ապահովեցէք մուտքի տոմսերը։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

1928 60 ԱՄԵԱԿ՝ ԱԴԱՄԱՆԴԵԱՅ ՅՈԲԵԼԵԱՆ 1988

ԶԱՏԿԱԿԱՆ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՀԱՒԿԹԱԽԱՂ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ ՖԼՈՐԷՍԻ ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՉ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՏԻԿՆԱՆՑ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

ՕՐՈՒԱՅ ՃԱՇ **«ՄԱՆԹԸ»**

Տեղի կ՚ունենայ **ԿԻՐԱԿԻ 10 ԱՊՐԻԼ 1988**ի կէսօրուայ **ԺԱՄԸ 12,30ին**

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԵԴ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

- ՀԱՃԵԼԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ -

ԱՊԱՀՈՎԵՑԷՔ ՁԵՐ ՄՈՒՏՔԻ ՏՈՄՍԵՐԸ

ԽՕՍԷ ՄԱՐԹԻ 1562

ՀԵՌ. 612-1733 - 611-7240

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻԻ ՄԸ ՀՐԱՇԱԼԻՔԸ

(ՇԱՐ. 12-ՐԴ ԷՋԷՆ)

իսկ շղթայի զարնուեցան եւ անօթի պահուեցան: Բայց եղբայրները անդրդուելի մնացին, ինչ որ Սուլթանը զարմանքի եւ միաժամանակ զայրոյթի մատնեց:

Սուլթանը ունէր շատ գեղեցիկ աղջիկ մը, Իսմէրի անունով, որ լսած էր երեք խաչակիր եղբայրներու ընթացքը: Ան իր հօրմէ խնդրեց որ թոյլ տայ երթալու եւ տեսնելու զանոնք, թերեւս ինք կարենար համոզել եւ դարձի բերել:

Սուլթանը հաւանեցաւ եւ ըսաւ իր աղջկան որ եթէ յաջողի, ուրախ կ'ըլլայ զինք կնութեան տալով ասպետներէն մէկուն:

Իշխանուհին գնաց բանտ եւ խօսեցաւ երեք քրիստոնեայ գերիներուն հետ ֆրանսերէն լեզուով, զոր Սուլթանին հարճերէն քրիստոնեայ կին մը սորվեցուցած էր իրեն:

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ 1

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ...

(ՇԱՐ. 18-ՐԴ ԷՋԷՆ)

րելի դարձուց Լիբանանի մեր դժբախտ սաներուն հաստատութիւն վերադարձը, ապահովելով անոնց ճամբու ծախսը:

Գնահատելի են անոնց ճիգերը ու բոլորս կը հրճուինք այս ցուցաբերուած պարտաճանաչ զգացումներով: Կան նաեւ ուրիշ շրջանակներ որոնք նոյնպէս որոշ ճիգեր կ'ընեն օգնելու հաստատութեան: Այժմ ժամանակն է թերեւս որ մեր սաները, մանաւանդ անոնք որոնք տնտեսական յաջողութեան գագաթները գտած են, ընդարձակեն իրենց օժանդակութեան բարիքը եւ աւելի օգտակար ըլլան հաստատութեան: Որքա՜ն նըպատակայարմար եւ ճիշդ պիտի ըլլար որ Մելգոնեանցիներ կարենային ստանձնել նոր կառուցուող շէնքերէն մէկին կամ մէկ մասին շինութեան ծախսերը որպէս երախտագիտական արտայայտութիւն: Այս կոչը ուղղած էի Մելգոնեանցիներուն Մայիս 1987ին, հիմնարկէքի հանդիսութեան ընթացքին: Այժմ կը կրկնեմ զայն: Այս պարագային խընայուած գումարը պիտի յատկացուէր եկամտաբեր կալուածի շինութեան: Այս առընչութեամբ արդէն Կիպրոսի սաները կատարեցին առաջին հանգանակութեան արշաւը եւ ունին խոստումներ 25.000 – տոլարի: Կայ նաեւ Յ. Թահմազեանի նուէրը Կեդրոն յանձնուած նոյնպէս 25,000 – տոլար: Ուրեմն արդէն իսկ նախաձեռնութիւնը առնուած է եւ վստահաբար մեր սաները ամէն տեղ պիտի չթերանան իրենց պարտականութեան կատարումին մէջ եւ հաստատութիւնը այս անգամ երախտապարտ պիտի մնայ իր սաներուն:

Լոս Անճելըս
Յունուար 17, 1988

ԻՆՉՊԷ՞Ս ՏԵՍԱ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ

ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

(ՇԱՐ. 14-ՐԴ ԷՋԷՆ)

այցելութիւնս:

Առաջինը, համաշխարհային ճանաչման արժանացած աստրոֆիզիկոս Վիքթոր Համբարձումեանի՛ն Պուէնոս Այրէս այցելած օրերուն կը զուգադիպի: Իջեւանած պանդոկին մէջ, միայն հայ լրագրողներու հետ ունեցած հանդիպումին, –ես ներկայ էի որպէս «Շարժում» շաբաթաթերթի խմբագիր– երբ մեր հարցազրոյցը եկաւ այն կէտին թէ՝ աստղագիտական ի՞նչ յառաջդիմութիւն արձանագրուած է, ներհուն գիտնականը չվարանեցաւ ըսելու թէ՝ այբուբենին «ա» տառին վրայ կը գտնուէին տակաւին եղած հետազօտութիւնները, եւ դեռ բազմաթիւ սերունդներու կեանքերը իրարու շաղկապելու էին «ա» տառին աւարտին հասնելու համար:

Մեր չչմած նայուածքներուն սեւեռած իրենները, ես նշմարեցի տիեզերական անսահմանութեան դիմաց ինքզինք ոչինչ համարող մարդ մը, որուն մէջ շատ աւելի ուժեղ ըլլալու էր աստուածիմաստութեան նշանակութիւնը:

Երկրորդը, Երեւանի հիմնադրութեան 2769րդ տարեդարձի (12 Հոկտեմբերի) տօնակատարութիւններուն էր, որուն մասին առանձին գլուխ մը պիտի յատկացնեմ:

Կը գտնուէի Էրեբունի թանգարանի եւ պեղուած բերդի հրապարակին վրայ, ուր տեղի կ'ունենար յատուկ հանդիսութիւն: Անկարելի կըլլար լուսանկարել արարողութիւնները: Կարճ էր հասակս, եւ բազմութիւնը ուզէր թէ չուզէր, կը խափանէր տեսողութեանս ծիրը: Զգացի ուսիս մէկու մը հպումը: Համարզգեստաւոր ոստիկան մըն էր:

– Խնդրեմ, ըսաւ, իմ տեղս բարձրացէք:

Այն ատեն միայն նշմարեցի իրեն նման քանի՛ աւելի համազգեստաւորներ, –որպէս թէ սպաներ ըլլային– որոնք հազարաւորներու կարգին կը հետեւէին արարողութիւններուն: Այդ րոպէներուն մեծ էր յուզումս եւ տամկացեր էին աչքերս: Սիրով ընդառաջեցի հրաւէրին: Հասկցաւ թէ օտար եմ:

– Մեզ համար այս վայրկեանները երազային են, ըսի:

Մօտս գտնուող ոստիկան ընկերներուն ուշադրութիւնը կեդրոնացաւ իմ վրայ: Իսկ ես շարունակեցի:

–Մեզի՝ առաջնորդ ուժ մըն էր պէտք, որպէսզի հասնէինք հո՛ն, ուր կը գտնուինք այսօր:

Անոնց մէջէն մէկը, պարզօրէն հարցուց.

–Էջմիածին այցելեցի՞ք:

– Այո՛, երկու անգամ, պատասխանեցի: Ինչպէ՞ս կրնամ չայցելել, երբ ան մեր անթագ թագաւորութիւնն է եղեր, դարերով:

Ոստիկանը ժպտեցաւ: Ժպտեցաւ, բաւարարուած՝ տուած պատասխանէս:

Հաւատք: Որ ամէն հայու բարոյական զսպանակն է եւ ապաւէնը, ինչպէս ըլլալու է բոլորինը, համայն մարդկութեանը, համայնականութեան ձգտումով:

Յաջորդով՝ Երեւանի 2769-րդ տարեդարձի տօնակատարութիւնները:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 16

Կը կրկնենք նախորդ թիւ 16 խաչբառը եւ կը խնդրենք կարդալ այսպէս:

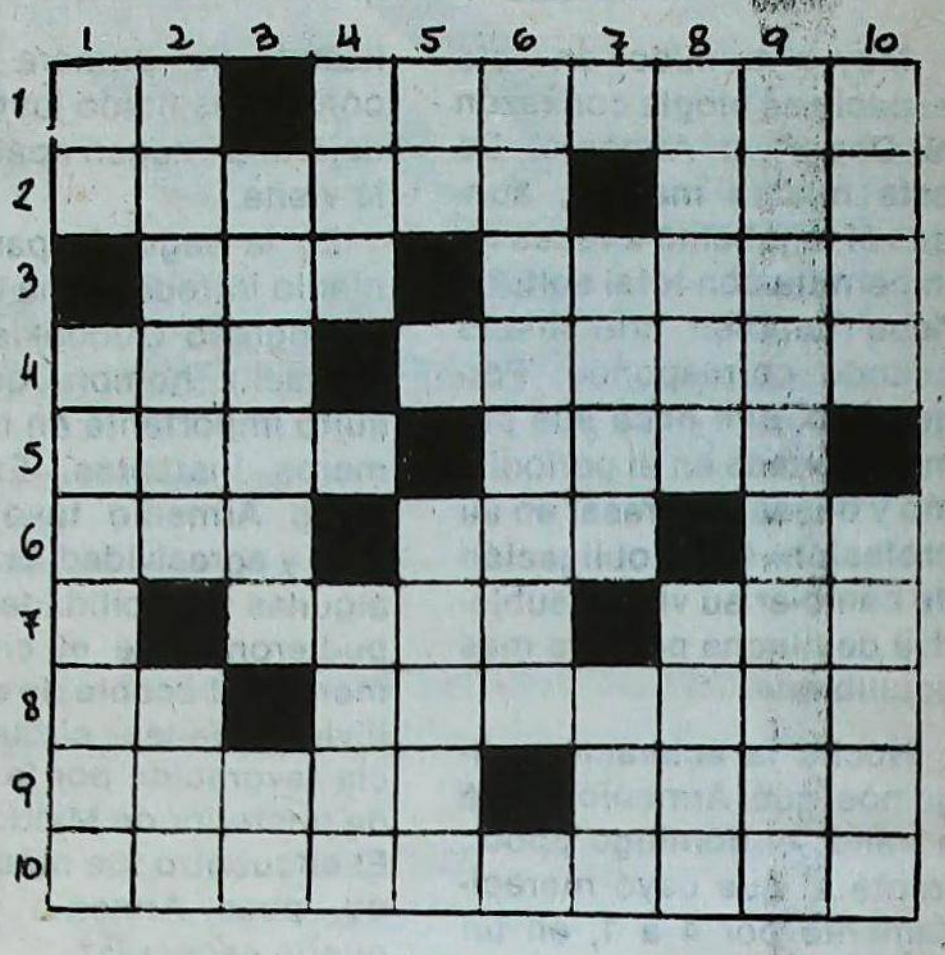

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1 – Անձն, դերանուն, օծեալ
2 – Աստուածամօր անունը, կարճ Աւետիս
3 – Քրիստոնէութեան նշանը, կեցցէ
4 – Աշտէն մէկ տառ պակաս, Պուրճի մէջ պատմական շէնք
5 – Հայոց պաշտպան ժողովուրդ, 12 ամիս
6 – Կեղտ, իրն Հայաստանի մէջ գաւառ, ձեռքին մէջը
7 – Քաղցր (ձայն), Արաբ խալիֆա
8 – Ընտանի կենդանի, ստանամ
9 – Ստեղծէ, Հարաւային Ամերիկայի երկիր
10 – Ս. Գրիգոր մակդիր

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1 – Տարի, Քրիստոսի աշակերտ
2 – Զարդագրող, ոչինչ
3 – Պէյրութի արուարձան, երկրաբան
4 – Նուագ, Կիլիկիոյ մէջ գիւղաքաղաք
5 – Եգիպտական աստուած, նախապէս Պեյոպնէս
6 – Սողոմոնին մակդիրը
7 – Ամուսնութիւն – խեչօ՝ առանց խ-ի
8 – Տանիլ բային անցեալ ընդունելութիւն, արաբ իշխան
9 – Անգլիագիր հեղինակին անունը, յեցուն
10 – Հայոց նուիրական ծառը, ազատող

ԼՈՒԾՈՒՄ ԹԻՒ 15 ԽԱՉԲԱՌԻ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ	ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ
7 – Կամուրջ	1 – Ղազիկեան
8 – Թիապարտ	2 – Հուր
9 – Տիգրիս	3 – Վրաստան
11 – Յիրաւի	4 – Միայնակ
12 – Տրեզորն	5 – Ցպար
15 – Մածուն	6 – Արուսեակ
16 – Կրաքար	10 – Եզական
17 – Հրանտ	15 – Գումարտակ
20 – Մատրաս	16 – Հաստատուն
21 – Օդապար	18 – Հմայք
24 – Քոստ	19 – Տրդատ
26 – Ջուարթ	22 – Եսաբան
27 – Հաւրակ	23 – Նորվեկիա
30 – Կեսարիա	25 – Հայաստան
33 – Պահեստ	28 – Թակ – նժար
31 – Մերսին	29 – Հրապոյր
35 – Կիաքսար	32 – Սոմա
36 – Այրարատ	34 – Հնար

ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Վիսենթէ Լոփեսի Դերձակեան Երկրորդական Վարժարանի Հայկական բաժինը կարիքն ունի հսկիչուհիի մը (սէլատորա):
Աշխատանքի ժամեր՝ 12·30 – 16·00: Դիմել Վարժարան՝ Արենալէս 1631:
Հեռախօս՝ 795–0125:

* * * * * * * * * * *

Վիսենթէ Լոփեսի Ազգ. Վարժարանի Նախակրթարանի Հայկական բաժինը պէտք ունի երգի ուսուցիչի:
Դիմել Վարժարան՝ Արենալէս 1631:
Հեռախօս՝ 795–0772 / 0125:

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ՎԻՍԵՆԹԷ ԼՈՓԵՍԻ

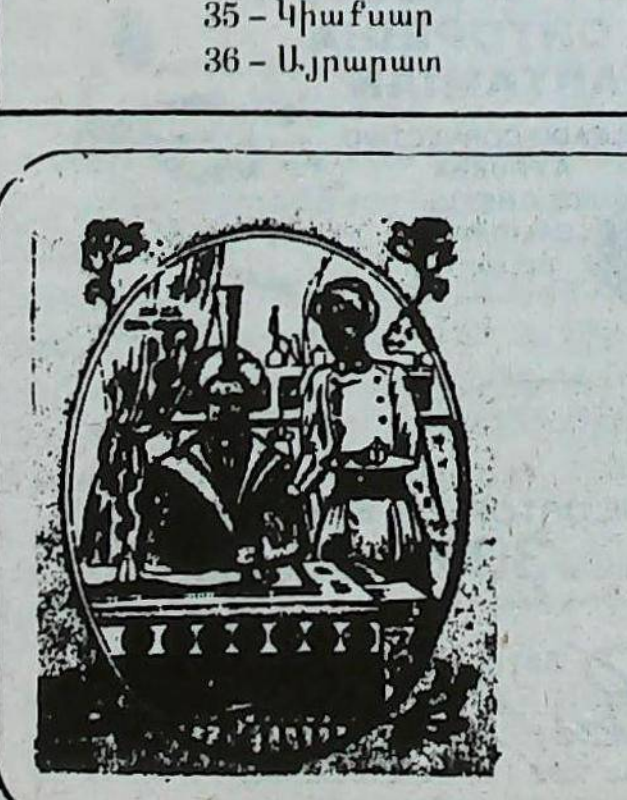

Su café molido
al gusto oriental
Gran Visir
Boedo 510.
T.E.: 97-4763

Vélez vapuleó al Deportivo Armenio

Vélez Sársfield 4 - Deportivo Armenio 1

Muy a menudo, en este espacio se elogia con razón al Deportivo Armenio. De esta misma manera, aunque el fanatismo a veces no lo permita con total soltura, debe también criticársele cuando corresponde. Porque uno, que hace sus primeras armas en el periodismo y desea progresar en su profesión, tiene obligación de cambiar su visión subjetiva de hincha por otra más equilibrada.

Hecha la aclaración, digamos que Armenio visitó a Vélez, el domingo ppdo., frente al que cayó merecidamente por 4 a 1, en un partido entretenido, especialmente en los 45 minutos finales.

El juego comenzó siendo parejo en el inicio, sin llegadas a los arcos, aunque Vélez ya se insinuaba mejor por su mayor velocidad en el traslado. Armenio dependía de Ubeda, quien no tenía compañía, y arriba, Maciel y Wensell no gravitaban en absoluto.

Vélez era superior y apuraba con sus arranques a la última línea de Armenio, que ya desde el principio se dedicaba a rechazar el balón sin dirección, o bien, a hacerlo circular lentamente, para demorar las acciones.

Así fue, hasta que a los 23 minutos, Vélez logró la apertura del marcador, luego de una lucida combinación colectiva, que Blanchi definió por sobre Sarmiento, ventaja que inmediatamente justificó plenamente.

Allí Armenio intentó una reacción, pero careció de fuerza y fundamentalmente de presencia ofensiva, finalizando la primera etapa con un resultado justo, que dejó una imagen apática de la visita.

En la segunda parte Armenio introdujo una variante (ingresó Oudoukian por Wensell), hombre que resultó importante en los primeros instantes. En ese lapso Armenio tuvo decisión y agresividad, creando algunas posibilidades que pudieron darle el empate, merced al acople de sus individualidades, circunstancia favorecida por la entrada posterior de Maldonado. El encuentro fue más movido, pues Armenio ya no quería especular.

Pero el local también hacía lo suyo y a los 10 minutos alargaba la diferencia, con un tanto de Zalazar, tras un certero contragolpe, estrategia en la que resultaron piezas vitales Meza, Claudio García y Blanchi, este último, poco después autor de un verdadero golazo, el tercero, cuando todo Armenio se debatía por descontar. El score era abultado, pero Armenio no bajó los brazos, y de movida nomás, logró acortar las distancias, con un soberbio zapatazo de Maldonado desde cuarenta metros, al angulo superior izquierdo de Navarro Montoya, arquero velezano.

Allí renacieron algunas esperanzas, que no obstante, murieron rapidamente porque sobre la media hora del período, Ubeda abandonó la cancha, por una seria lesión en su rostro, y Armenio quedó, en consecuencia, con un hombre menos y sin su eje conductor.

De esta forma, transcurrieron los últimos momentos, y cuando todo hacía presumir que el tanteador sería inamovible, García, anotó la cuarta conquista para su equipo.

Y fue derrota de Armenio. Un revés, que indudablemente duele, pero más que eso preocupa, pues Armenio volvió a exhibir durante gran parte del match, una faceta que hacía rato no le veíamos, puesto que sólo se acordó de asumir la iniciativa estando en desventaja.

Su próximo compromiso será el miércoles 23 del corriente, por la noche en el estadio de Platense, cuando enfrente a Rácing de Córdoba. Posteriormente habrá un receso, con motivo de la gira de la Selección Argentina por Europa. Creemos que este intervalo le vendrá muy bien al Deportivo Armenio, que pese al traspié demostró que está en condiciones de jugar al fútbol; lástima que no lo hace desde un principio.

Daniel R. Der Avedissian

COCINA



Para el menú de vigilia

Filetes de lenguado

500 gramos de filetes de lenguado.

Condimentarlos con sal y pimienta, y disponerlos en una asadera enmantecada, rociándolos con medio vaso de vino blanco. Tapar con papel enmantecado y cocinar a horno de temperatura moderada, durante 20 minutos.

Salsa: Preparar la salsa de la siguiente manera:

-Colocar en una cacerolita 100 gramos de manteca, dorar una cebolla chica, picada, agregarle una cucharada de harina y revolver hasta cocinar. Incorporar de a poco leche hirviendo, como para formar una salsa cremosa. Retirar del fuego y añadir sal, pimienta y 2 cucharadas de queso rallado.

Colocar los filetes ya cocidos en una fuente de horno y glasear con la salsa, espolvoreando con queso rallado y rociando con manteca fundida. Luego, gratinar a horno bien caliente. Servir.

Homenaje a Hovhannes Shiraz

Al cumplirse un nuevo aniversario de la muerte del gran poeta armenio contemporáneo Hovhannes Shiraz, publicamos en su homenaje este hermoso poema que le pertenece, en traducción de María Semizian.

AL SOL

Mi dulce, buena, auténtica madre,
mi buen astro sol, a ti te amo.
Con ti he soñado con infinita nostalgia
en los lívidos días de mi pobre niñez.
Tu eres vaso profundo; molde de mi alma,
yo soy un segundo, y tu eterna viajera.

HOKEHANKISD

El martes 22 de marzo, en la Iglesia San Gregorio El Iluminador, se ofició una **Misa Hokehankisd** en memoria de nuestro querido padre

SAHAG SAHAGUIAN

en el primer aniversario de su fallecimiento.

Sus hijos **Fernando, Valeria y Ricardo.**

EL PROFESIONAL LOS RECETA
BARTAMIAN LOS DISEÑA
SU HIJO LOS PREFIERE
LINEA PIE/RECTOR
DE ORTOPEDIA
BARTAMIAN



ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL

Descuentos desde el **30%** a Obras Sociales.
Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEDIA DC
Bartamian

Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

COCINA ORIENTAL

Especialidades Armenias
Sra. Valentina
Tel. 791-2349
-Trabajos sobre pedidos-

La **Escribanía Balassanian** *comunica su nueva característica telefónica:*
322-2768

Dr. Arturo Balassanian
Escribano
Florida 716 2° Piso - Of. "K"
Radio llamada: 311-0056 312-6383
Código: *3136*

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E. 774 2520
Horario de atención: *Lun. a Vier. de 10.00 a 19.00 hs.*

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual
N° 78.836
Director
MIHRAN SARAFIAN
Corresponsalía, receptoría de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 - San Pablo
T.E.: 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E.: 70-3114 Montevideo